

**Ďakujeme všetkým, ktorí akýmkoľvek spôsobom
prispeli k úspešnému priebehu súťaže
Literárne Košice Jána Štiavnického**

organizátori súťaže

**S FINANČNOU PODPOROU
MINISTERSTVA KULTÚRY
SLOVENSKEJ REPUBLIKY**

ISBN 978-80-89161-31-7

Slová na úvod

Literárne Košice Jána Štiavnického je dlhoročné a tradičné podujatie Knižnice pre mládež mesta Košice. Vlastná literárna tvorba prózy a poézie detí v školskom veku je mimoriadne dôležitá. Dôležitá nielen z hľadiska prvých literárnych pokusov, ale dôležitá pre ďalší literárny a slovný prejav detí a mládeže. V súčasnej dobe sme stále viac svedkami toho, aká nedostatočná je slovná zásoba, spôsob formovania a vyjadrovania svojich myšlienok a odovzdávania informácií, či v médiách, alebo v širšej publikačnej činnosti. Preto sa tešíme a veľmi oceňujeme vzrastajúcu tendenciu účastníkov našej literárnej súťaže. Veríme, že aj témy, ktoré naše Literárne Košice Jána Štiavnického každoročne ponúkajú, pootvárajú dvere fantázie a kreativity mladých autorov. Preto sa chcem poďakovať našim spolupracovníkom z Inštitútu slovakistických, mediálnych a knižničných štúdií na Filozofickej fakulte Prešovskej univerzity v Prešove a Katedre slovakistiky, slovanských filológií a komunikácie na Filozofickej fakulte UPJŠ v Košiciach. Vďaka tejto spolupráci literárne práce vyhodnotila odborná porota v dvoch kategóriách, poézia: doc. PhDr. Marián Andričík, PhD. a doc. Mgr. et Mgr. Ján Gavura, PhD. a próza: Mgr. Markéta Andričíková, PhD. a PhDr. Peter Karpinský, PhD. Témy pre poéziu aj prózu boli rovnaké, *Troll v trolejbuse*, *Moja mama je z Venuše a otec z Marsu* a *Celkom sa mi poplietol jazyk*. Podľa množstva prác, ktoré boli k nám doručené, je pre nás záujem malých a väčších autorov potešujúci. Mnohé práce nás milo prekvapili a množstvo čestných uznaní svedčí o tom, že porota mala čo robiť, aby vybrala len tie najlepšie. Dúfame, že nielen tí ocenení, ale aj tí neocenení, zostanú našej literárnej súťaži verní a prostredníctvom literatúry sa opäť stretne.

Mgr. et Mgr. Iveta Hurná

riaditeľka

Knižnice pre mládež mesta Košice

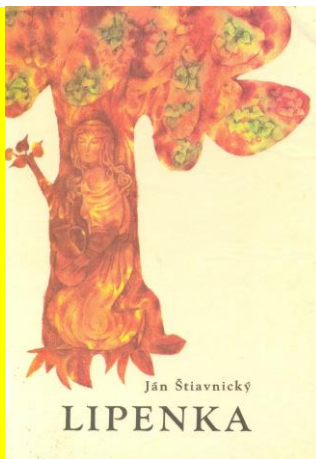
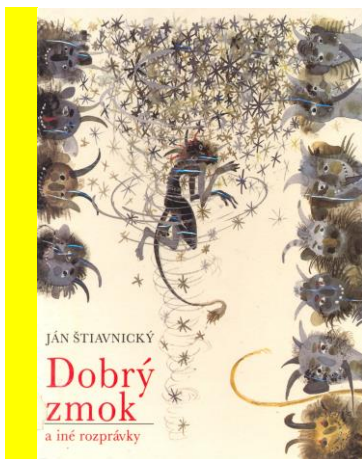
Ján Štiavnický

* 11. júl 1937, Spišské Vlachy

† 9. august 1993, Košice

Prozaik, spisovateľ pre deti a mládež, dramatik. Narodil sa v r. 1937 v Spišských Vlachoch. Po maturite na gymnáziu v Spišskej Novej Vsi pokračoval v štúdiu na Lekárskej fakulte UPJŠ v Košiciach, ktoré pre chorobu nedokončil. Pracoval ako vedúci laboratória v kúpeľoch vo Vyšných Ružbachoch, neskôr pôsobil v Slovenskej televízii v Košiciach ako vedúci literárno-dramatického vysielania, redaktor Lastovičky a Magazínu pre deti. Literárnej tvorbe sa začal venovať od r. 1961 a debutoval knihou sociálne ladených poviedok a rozprávok Šaty malej Dominiky. Tematicky s obľubou čerpal zo svojho rodného kraja.

Radíme ho medzi najproduktívnejších slovenských spisovateľov pre deti a mládež (vydal okolo 30 knižných titulov). Za svoju literárnu činnosť získal Cenu Slovenského literárneho fondu 1985 za Povesti z dávnych vekov, II. Cenu literárnej súťaže v zobrazení skutočnosti v r. 1985, Cenu mesta Košíc za literárnu činnosť 1986, Cenu Mladých liet za knihu Šaty malej Dominiky 1971. Zomrel v r. 1993. Pochovaný je v Spišských Vlachoch.

Posudok básnických prác od Jána Gavuru

Ja som to vedel...

Vedel som od začiatku, že sa naši žiaci spisovatelia ani tohto roku nezľaknú ťažkých tém, ktoré sme si na nich pripravili. Darmo sa slová vykrúcali, schovávali a utekali. Tí žiaci ich museli vyťahovať ako zajace z kúzelnického klobúka. Veru tak. Inak by takéto básničky a poviedky nemohli napísať.

Samozrejme, našli sa aj šikovné slová a písmenká, ktoré sa vedeli schovať, a malá spisovateľka s copami, sedí na stoličke a darmo hompáľa nohami a rozmýšľa a húta: „Už som to mala na jazyku!“ Ale slovo šmyk, ako žaba v tráve. A mladý básnik, má už všetko, treba len posledný rým. Pajedí sa: „Či sa s tým rýmom narobím!“ Už-už ho má na jazyku, keď zrazu – cink – esemeska pretrhne myšlienkovú niť a takú nitku ťažko späť zauzliť.

Tak veru, milí naši čitatelia, písanie je skoro hra na skrývačku. Pozor, pozor, hľadá sa pekná veta! Nemusí byť ani z tohto sveta, môže byť z Marsu, azda z Venuše, kde boli ocko s mamou, môže ju pošepnúť troll v trolejbus, keď prestane drkotať zubami v jednom kuse. Určite sa však netreba spoľahnúť na popletený jazyk. To by ste neskončili ani na tri razy.

Ak ste zvedaví, ako si s tromi témami poradili naši malí spisovatelia a spisovateľky, prečítajte si tento zborníček. My v porote sme do neho vybrali to najlepšie z prác 223 žiakov, zo 122 poviedok a 101 básní. 19. ročník súťaže Literárne Košice Jána Štiavnického priniesol bohatú nádielku nápadov a tie práce, kde slovička poslúchali a dali sa chytiť do pekných viet a zaujímavých tém, sme spoločne odmenili.

Ak sa vám predsa len zdá, že by ste to vedeli rovnako dobre a azda aj lepšie, nezabudnite sa zapojiť do budúceho ročníka literárnej súťaže. My sa na vás a vaše diela tešíme už teraz.

Za vašich porotcov a pracovníkov Knihnice pre mládež mesta Košice
Vás srdečne pozdravuje Ján Gavura

doc. Mgr. et Mgr. Ján Gavura, PhD.

Inštitút slovakistických, mediálnych a knižničných štúdií
Filozofická fakulta Prešovskej univerzity v Prešove

Posudok básnických prác od Mariána Andričíka

Téma: Troll v trolejbuse

Túto tému som si na hodnotenie vybral najmä preto, že trolejbusmi chodievam zriedka a žiadneho trolla som v nich zatiaľ nestretol, nuž som bol zvedavý, čo všetko v trolejbusoch svojej fantázie postretávali naši súťažiaci a ako sa s tým básniky vyrovnali. V mnohých – aj ocenených – textoch sa síce vyskytli aj viaceré „technické“ nedostatky či kliše (podľa očakávania sa v trolejbuse všeličo často dialo „v jednom kuse“), tie sa však dajú ďalším cizelovaním básnického rukopisu odstrániť. Originálne videnie sveta a jeho invenčné stvárnenie však človek v apatieke nekúpi, preto ho treba oceniť, podobne ako zmysel pre vtip, pointu alebo dramatické napätie, ktoré sa vyskytovali v najlepších textoch. V básni teda troll nemusí byť len postavou zo severskej mytológie, ale môže sa „prevteliť“ trebárs do osoby nevychovaného spolužiaka, ako v básni Melinky Dzurušovej, cirkusového klauna z básne Slavomíra Šimka alebo revízora z textu Karima Hamdana. Básnici vedia, že jazyk je najlepšia hračka, a zrejme si to uvedomila aj Karin Schmögnerová, pretože vtipná situácia z jej básne, keď sa troll na výzvu revízora predložiť lístok čuduje, či si azda ide zakladať herbár, vznikla práve z takejto slovnej hry. Vidieť teda, že mladí autori si už stihli osvojiť všeličo z básnického remesla, z čoho sa teším a zároveň verím, že na svojej literárnej ceste nájdu ešte veľa inšpirácie a pretavia ju v kvalitné texty.

doc. PhDr. Marián Andričík, PhD.

Katedra slovakistiky, slovanských filológií a komunikácie
Filozofická fakulta UPJŠ v Košiciach

VYHODNOTENIE POÉZIE

Téma *Celkom sa mi poplietol jazyk* (hodnotil Ján Gavura)

- 1. miesto:** neudelené
2. miesto: Anna Pasterňáková
(ZŠ Nám. L. Novomeského 2, Košice)

Zuzana Vargová
(ZŠ Bruselská 18, Košice)

- 3. miesto:** Gabriela Ungvölgyiová
(ZŠ Bruselská 18, Košice)

Katarína Kundrátová
(ZŠ Bruselská 18, Košice)

Lea Turčaníková
(ZŠ Staničná 13, Košice)

Čestné uznanie:

Matúš Stašík (Spojená škola sv. Košických mučeníkov, Čordákova 50, Košice)

Dominika Gajdošová (ZŠ Krosnianska 4, Košice)

Nina Nálepková (ZŠ Polianska 1, Košice)

Téma *Moja mama je z Venuše a otec z Marsu* (hodnotil Ján Gavura)

- 1. miesto:** Benjamín Janovič
(ZŠ Považská 12, Košice)

- 2. miesto:** Lukáš Růžička
(ZŠ Gemerská 2, Košice)

- 3. miesto:** Júlia Platková
(ZŠ s MŠ Plavnica)

Danka Marciová
(ZŠ Krosnianska 2, Košice)

Čestné uznanie:

Terézia Bandúrová (Základná škola, Polianska 1, Košice)

František Vaľko (ZŠ sv. Cyrila a Metoda, Bernolákova 18, Košice)

Téma *Troll v trolejbuse* (hodnotil Marián Andričik)

1. miesto: Melinka Dzurušová
(ZŠ Trebišovská, Košice)

2. miesto: Michal Kunder
(ZŠ Považská 12, Košice)

3. miesto: Slavomír Šimko
(ZŠ Školská 10, Malá Ida)

Čestné uznanie:

Filip Kurka (ZŠ Školská 10, Malá Ida)

Karim Hamdan (ZŠ Bruselská 18, Košice)

Karolína Lojeková (Spojená škola, D. Tatarku 4666/7, Poprad)

Zuzana Vargová (ZŠ Bruselská 18, Košice)

Karin Schmögnerová (ZŠ sv. Cyrila a Metoda, Bernolákova 18, Košice)

Diana Csizmárová (ZŠ Gemerská 2, Košice)

Adam Machata (ZŠ Kežmarská 28, Košice)

Téma *Celkom sa mi poplietol jazyk*

2. miesto

Anna Pasterňáková

CELKOM SA MI POPLIETOL JAZYK

Mám malú sestričku,
čo má často fliáčik na tričku.
Práve začína rozprávať
a ja sa s ňou musím často hrať.

Jej reči nie vždy rozumiem
aj keď sa snažím a veľmi chcem.
Jablko je jabo, čaj je taj
a keď beriem gitaru, kričí haj.

Keď som s ňou dlhšie sama doma
aj ja popletiem všetky slová.
Prispôsobím sa reči záhadnej
a potom si len my dve rozumieme, veru hej.

Máme svoj svet, svoju reč
a naši sú z nej niekedy celkom preč.
Keď sa však končí ďalší skvelý deň,
dúfam, že svoj jazyk rozpletiem.

Veď by to bola sranda veľiká,
keby ma do školy nosila erika
a nik by nerozumel, čo vlastne chcem,
lebo jazykom mojej sestry všetko popletiem.

PRVÝ APRÍL

Včerajší deň strašný bol,
jazyk sa mi doplietol.
Viete, prvý apríl prišiel zas.
„Vyvediem nejaký špás“,
povedal si ten môj brat,
on ma zlostí veľmi rád.
Do čaju dal tabletku
Popleť jazyk dvadsiatku.
Kde ju zohnal? Bez predstavy.
No problém sa hneď dostavil!
Účinkovať mala síce len hodinu - dve,
Strápnovoala ma však úspešne celé vyučovanie.
Na slovine poplietla som takmer všetky rody,
na matike nezvládla jednoduché prevody,
zo šampióna naraz šampiňón sa stal,
Mikuláš II. bol vraj pruský cár,
solárne medvede na severnom póle,
moje nervy, nech už je čím skôr po tej škole!
Nech som už konečne pekne ticho doma,
nech mi už z úst neplynú hlúpe skomolené slová
a nech môžem bratovi pekne na oplátku
do čaju dať tabletku *Popleť jazyk* tridsiatku.

OXIDY

Ny... ný, natý... z hlavy sa mi riadne parilo,
nevedela som do nej dostať nové učivo.
Ochkám, vzdychám: „Bože môj!“
Celkom sa mi jazyk poplietol.

Itý, ičitý ...chémiá ozaj nie je predmet mojich snov,
nelepia sa na mňa názvoslová oxidov.
Cítim sa bezmocne ako taký kôl,
celkom sa mi jazyk poplietol.

Ičný, ečný, ...skúšam stále dookola,
keby len chcela vyhoriť škola!
Bezradne civím na písací stôl,
celkom sa mi jazyk poplietol.

Ový, istý, ičelý... opakujem zas a znova,
prípony oxidov asi ťažko zdolám.
Oxid, kyselina, hydroxid, soľ,
celkom sa mi jazyk poplietol.

A či sa mi podarilo oxidy pokoriť?
Nenechám vás tápať, snoriť...
Mala ma zachrániť ťaháková leš',
žiaľ, nečakane došlo na ústnu odpoveď.

Ou, ou, ou...
celkom sa mi jazyk poplietol...

DO AFRIKY

Môj jazyk sa celkom poplietol,
vraví samé hlúposti!
Prečo ma tak neustále
strápnuje na verejnosti?
Dookola opakuje vždy tie isté prosby:
Twendeni pamoja kwa Afrika!
Kusafiri dunia!
Čo je to za rétorika?
Ľudia na mňa gánia.
A on si len melie svoje,
hučí svoje priania.
Poďme spolu do Afriky!
Precestujme čiernu zem!
Už zachádza do krajnosti,
počúvať ho nevládzem!
Kutupa fedha katika sanduku!
Hod' peniaze do kufra!
Vraví celkom bez prízvuku.
A nie je to žiadna šifra,
môžem vám dať záruku!
Keďže google všetko vie,
našiel celú pravdu za mňa.
Tu je tá veľká novina:
môj jazyk jedného dňa
pokrútila svahilčina.
To je celá záhada.
Hebu kwenda Sahara!
Prestane to niekedy?
Čo mi ešte natára?
Mám ísť do Afriky? Ako? Kedy?
Dost' už bolo exotiky!
Veď odtiaľ tam nejde žiadny spoj.
Ja si radšej pozriem v telke dokument,
aj tak sa dá spoznať čierny kontinent.
A budem mať svätý pokoj!

MÔJ POPLETENÝ DEŇ

Oblečiem si tričkovice a nohavičko
pozriem von oknom a vidím krásne slniečko.
Hodím chrbát na tašku,
Počkám svoju kamošku.

V škole píšeme z písomky matiku
Vymyslím si na to dobrú taktiku.
V ťaháku mám skryté rukávy
Snáď sa tá písomka podarí.

Na obed je polievková paradajka
Mňam, povie kamarátka Majka.
Druhé jedlo buchtičkové dukáty
Na obedy sa nám chodiť oplatí.

Doma musím pokobercovať vysávač,
lebo ma bonzne brácha – udávač.
Mamka ma za to ako stále pochváli,
Že na omrvinke koberce neostali.

Večer zaspím ako peň,
Veď som prežila môj popletený deň.

POLEPETKO

Sedím si ja na strome,
dumám si tam pokojne.
Mám ja jazyk a či dva?
Jeden z nich je v topánkach.

Dar nad dary veru mám.
Jazyk v ústach schovávam.
Ten v topánkach veľký je,
občas z nich mi vykukuje.

Neviem, čo je väčšia radosť,
ktorý z nich je pre mňa na zlosť?
Ublížiť viem tým aj tým,
preto budem ostražitým.

Čosi mi plietol niekto,
že som malý Polepetko.
Jazyk sa mi celkom splietol
a všetko som tu poplietol.

CELKOM SA MI POPLIETOL JAZYK

Keď som sa ráno zobudila,
Strašne som sa vystrašila.
Išla som povedať nejakú vetu,
no namiesto toho som povedala riadnu polepetu.

Jazyk ma neposlúchal vôbec.
Cítila som sa ako malý drobec.
Potešila som sa, že vonku je dekný peň,
Nikde nebol žiaden tieň.

Rýchlo som si zubila umy,
a obula potánky pumy.
Obliekla som si nové hanovice,
a zjedla trochu kobrolice.

Zavolala som kamarátku Zazunu,
či nechce ísť som mnou na bumzu.
Cestou nám ňovali krásne zánebudky,
a vtáčiky spievali z dúbky.

Už som si myslela, že tento deň nikdy neskončí,
no v tom som otvorila oči.
Našťastie to bol zlý sen
a ja som začala nový deň.

CELKOM SA MI POPLIETOL JAZYK

Dnes mám veľmi čudný deň,
jazyk sa mi pletie len.
Pletie, pletie, pletie
ako ten môj sveter,
ktorý mamka štrikuje,
večer pri televízore.

Ešte som len ráno vstala,
už som ocka octom zvala,
jazyk sa mi poplietol,
ocko z toho smutný bol.
Kričala som: „Ocot vstávaj
a ku mne sa hneď ponáhľaj!
Pôjdeš so mnou do odchodu
a kúpime si kočoládu.“

Po návrate z obchodu,
prosím mamku o radu:
„Mamka, daj mi dáky liek,
jazyk mi dnes robí priek,
saltá robí pre radosť,
ja mám z toho veľkú zlosť.“
Mamka mi však hovorí:
„Pokoj, veď nič nehorí,
však je dnes len sobota,
ak budeš chcieť,
do pondelka sa ti jazyk rozmotá.“

Prechádzam sa veľmi izbe,
všetko vravím veľmi zle.
Na obed mám lapacinky,
môj brat robí másorinky,
zapnutý je letevizor.
Naši na to majú názor,
že už musím ticho byť,
ak sa nechcem pred všetkými ešte viacej zosmiešniť
a nakoniec možno, že aj z tejto pliahy vyliečiť.

Téma *Moja mama je z Venuše a otec z Marsu*

1. miesto Benjamin Janovič

ACH, TIE VENUŠE

Ja a môj otec sme rovnaká krvná skupina. A nie sme z Marsu, to mi verte. Ony sú Venuše, a ozaj sú z Venuše.

Ach, tie ženy, mamy, babenky,
asi preto budú z Venuše,
pretože my- chlapi im
ani za máčny- máčik
nevidíme do duše.

Také krásne stvorenia,
to si aspoň myslím ja.

Ach, vy ženy, čajky, babenky,
Nepoznám vás veľmi.
Občas som z toho smutný,
Občas mi z toho
Ješ' nechutí.

Také krásne stvorenia,
To si nemyslím iba ja.

Len jednu ženu poznám
moju mamu,
ktorú mám už prečítanú.
Lúbi,
aj keď sa hnevá,
dáva všetko,
aj keď sama nemá.

Vyžaruje lásku
Ako teplo z Venuše.
Vychováva a vidí
mi až do duše.
Je ako môj tieň,
Moje druhé ja
Vždy mi pomáha.

Môže byť aj na Venuši,
naše spojenie sa nikdy
n e p r e r u š í.

NA PLANÉTE NEZÁLEŽÍ

Prezradím vám tajomstvo,
čo i tak dobre viete,
že rodičov mám najlepších
na celom šírom svete.

Hoc ocko prišiel priamo z Marsu
a maminka je z Venuše,
tí dvaja budú pre mňa vždy
viac než dve spriaznené duše.

Doma mám ešte staršiu sestru,
čo moje nervy testuje.
Občas mi prasknú a ...
na svete megaproblém je.

Potom ma to dva dni mrzí,
veď viem, že je baba z Venuše.
A hoc jej to rád nevyzvoním,
ja rád ju mám z celej duše.

Ocko ma učí strieľať góly,
mamka zas spievať,
čo občas bolí.
Ocko chce zo mňa kutila,
mamka by ma najradšej
do tanca nútila.

Po ockovi som bordelár preveľký,
komínky v skrini nechcú stáť.
Mamka by chcela milé včielky,
ich bodnutí však nemusí sa báť.

Ocko je známy typ nočnej sovy,
polnoc mu v práci nevadí.
Mamka, tá včasráno víta deň
nový,
úsmevom, ktorý pohladí.

To, že sú iní, dobre vieme.
To nie je žiadna novina.
A či sú z Marsu, či z Venuše,
hlavné je, že sme rodina.

MOJA MAMA JE Z VENUŠE A OTEC Z MARSU

xxx

Je jedna Venuša,
na nej je ženuša.
Tá žena je Maruša,
Je to moja mamuša.
Má frajera z Marsu,
s priezviskom Sumarsu.
Máme veľký dom,
vedľa neho strom.
Kúpime si raketu,
Poletíme ku svetu.
Sme normálni ľudia,
tí, čo sa nenudia.

MOJA MAMA JE Z VENUŠE A OTEC Z MARSU

Venuša je planéta módy,
planéta žien.
Aj moja mama na ňu chodí,
ba dokonca z nej pochádza,
to celkom iste viem.

A na Marse?
Samý boj a samý krik.
Neuverí mi to nik,
môj otec je bojovník.

Muži z Marsu
sfarbili planétu do červena.
Mars preto vyzerá
ako rumenec v líci, keď červená sa žena.

Na Venuši okrem módy,
moderné sú lásky, ódy.
Keď však príde nôcka tmavá,
mamka spolu s ockom spáva.

Neplatí viac rivalita.
Venuša s Marsom za rúčky sa chytá.
Po nociach sa naháňajú,
potajomky objímajú.

Ocko z Marsu nosieva mamke lásky kvet.
Veď kde by sme boli,
keby na Venuši nebol ženský svet.

MOJA MAMA JE Z VENUŠE A OTEC Z MARSU

Mať rodičov, to je práma
či je leto a či zima.
Keď tak nad tým premýšľam,
odkiaľ ich ja vlastne mám?

Už keď som sa narodila,
úsmevom ma prebudila.
Učila ma rozprávať,
chodiť, spievať, tancovať.
Hrávala sa so mnou rada.
Že kto? Moja mama.

A ten muž po jej boku?
Často prísne vyzeral,
vždy však pre mňa niečo dobré mal.
Zistila som: „Jasná vec,
je to môj otec a nie votrelec!“

Čo je zvláštne na oboch?
Každý z nich je iný.
Ako keby na rozličných planétach žili.

Venuša - to je celá mama.
Lieta večne v oblakoch
A pri mne doma zaspáva.

Otec, ten trebárs,
Mohol by žiť na planéte Mars.
Riadiť svoje Ferrari,
vždy s úsmevom na tvári.

Celá moja rodinka,
je taká vesmírna idylka.
Aj ja často blúdím vesmírom,
no predsa je Zem mojím domovom.

Tu som sa narodila, tu chcem ďalej žiť.
A tých svojich rodičov na planétach života nestratiť!

MOJA MAMA JE Z VENUŠE A OTEC Z MARSU

Mám ja veľkú rodinu,
mamu menom Martinu.
Ale viete, čím zvláštna je?
Predstavte si, že pochádza z Venuše.

A aby toho nebolo málo,
z Marsu nám UFO ocka poslalo.
Stretli sa oni na zemi
a potom sme prišli na svet my.

Ja som hrdý na rodičov,
cez prázdniny u nás nie je „oničom“.
Potom cez školský rok kamarátom rozprávam,
že na Venuši a Marse v lete prespávam.

Myslia si, že v hlave mám o koliesko menej,
keď im vravím tieto deje.
No poviem vám, kamaráti,
moju hlavu fakt nič netrápi.

Téma *Troll v trolejbuse*

1. miesto **Melinka Dzurušová**

TROLL V TROLEJBUSE

Na zastávke plno hláv,
tlačí sa v tom dave.
Vytúžený trolejbus,
prichádza k nám práve.

Cez dvere sa pretláčajú,
všetci, čo tam stáli,
iba jeden nemá problém,
zelený troll „malý“.

V trolejbuse je on prvý,
sedadlo je jeho.
Smutný dedko o palici,
stojí vedľa neho.

Trollko je však zdá sa milý,
zo sedadla vstáva.
S vystrčenou hlavou z okna,
vôkol všetkým máva.

Žuvačka tá už nemá chuť,
pre trolla nie problém.
Pod sedadlom dobre drží,
to vám teda poviem.

Kde sa stratil, snáď ho niet?
Darmo si to myslíš...
Kde ostatní držia sa len,
on za nohy visí.

Dolu hlavou hompáľa sa,
len netopier je lepší,
a že všetci našho hľadia,
náramne ho teší.

Len čo bližšie prizriem sa mu,
nie je to kumšt vedy.
Spoznávam v ňom tvár nám známú,
Dana z našej triedy.

TROLL V TROLEJBUSE

Poviem vám o udalosti,
čo sa stala včera.
Keď som išiel v trolejbuse,
zrazu vidím-zviera?

Čo je to? – Prepánajána!,
skríkol som od strachu.
Vtom sa všetci otočili,
niekto, niečo stojí vzadu.

Nato ľudia v trolejbuse
okamžite stíchli,
vodič zastal na zastávke,
zrazu bol jak mŕtvy.

Čo sa stalo? Spadol trolej?
Svetlá zhasli, tieň sa mihol zrazu.
Vystrašení cestujúci
pocítili zradu.

V tmavej noci na zastávke medzi búrkou, dažďom,
bičovaný fantáziou vidím v rohu každom
strašidlo či obra trolla?

Čo len s nami bude?
Dúfam, že to šofér zvládne,
že bol v dákom kurze.

Pohli sme sa, zasvietili svetlá.
Milí moji cestujúci, prepáčte mi,
tma ma strašne splietla.

Poplietla mi hlavu,
ba aj jazýček.
Nebol v tom troll,
to len na troleji sedel malý trolíček.

TROLL V TROLEJBUSE

Mali sme raz školu krátko,
Cesta domov išla hladko.
Čo nevidím v trolejbuse?
Troll sa na mňa díva vkuse.

Čudujem sa, kde sa vzal.
Snáď ho nikto neprizval?
Ľudia naňho oči očia,
Hneď ako ho v buse zočia.

Div že z kože nevyskočia!
Rozmýšľajú, kam uskočia.
Hľadieť naňho hrozná muka.
Len ústami čudne cuká.

Autobusár iba mlčí,
za volantom hlavu krčí.
Nikto nechce s trollom blízko,
Sadnúť si dnu na sedisko.

Čo nevidím v trolejbuse?
Troll sa na mňa díva vkuse.
Je tu toľko cudzích ľudí,
Asi sa už veľmi nudí.

Oči zo mňa nespustí,
vonku ma tiež nepustí.
Zrazu vstáva, ide von!
Tam už stojí kamión.

Skôr ako by bolo pozde,
Rozpoznali sme ten rozdiel.
Troll bola len jeho maska,
Po zistení, smiechom praskám!

Kto bol ten troll v trolejbuse?
Rozmýšľate nad tým vkuse?
Bol to iba jeden klaun,
Čo z cirkusu sa zatúlal.

TROLL V TROLEJBUSE

Vidím to ako včera,
keď sa stalo to,
že neznáme stvorenie
hľadalo si miesto.
Bol to veru sám ten troll,
ten čo hromy presiahol.
Chodí si po meste stále,
nejeden človek má namále.
V očiach hnev,
na chrbte kyjak,
rohy má sťa divý bujak,
pochoduje ako vojak.
Na papieri hľadá spoje,
do ktorého trolejbusu
uvelebí telo svoje.
Nasadne do trolejbusu,
smrdí ako kopa hnosu.
Sedí, mlčí ako hrob,
siahla až po samý strop.
Prvá zastávka – a trolej už prázdny je,
len syn s mamičkou v ňom ostane.
Chlapček spraví prvý krok,
Ku trollovi len, hop – hop.
Škerí sa mu do tváre,
škerí zuby štrbavé.
Otočí len hlavou troll,
kly má ako rohy vól.
Ale čo to?
Troll otočí späť hlavou,
nohy ťažké
prerazia si cestu podlahou.
Brzdí ako Fred Flinstoun,
brzdí ako on,
až trolejbus zastaví
krajom cesty napokon
a troll beží z trolejbusu von!
Na rozlúčku zamáva synovi
i mame,

zdá sa –
kompletnú báseň z toho teraz
máme.
Pýtate sa kam troll šiel?
No otázka dobrá to je!
Len ja som na odpoveď ešte
neprišiel.

TROLL V TROLEJBUSE

Stretol som raz trolla v buse,
čumel naňho v jednom kuse.
Hľadel naňho celý trolej,
akoby nastúpil jeleň.

Veľké čudo zelené,
vlasy slnkom spálené.
Bradavica nos mu zdobí,
pohľad naňho zle mi robí.

Ťažkým krokom kráča ku mne.
No, to nevyzerá sľubne.
Ocitám sa tvárou v tvár.
Fuj, aký smrad od cigár!

Zrazu zvolá: „Lístok, prosím!“
A ja naňho: „Vážne? Musím?“
Pokutu už vypisuje,
rodičom ju adresuje.

Vyťahuje preukaz
pre nás všetkých na dôkaz,
že ten veľký hnusný troll
je sám prísny revízor.

TROLL V TROLEJBUSE

Už dnes ráno v MHD
venovala som sa záhade.
Vedľa mňa sedela žena,
žena tak záhadne oblečená.
Na hlave šatka, dlhá sukňa a široká blúzka,
mne by bola široká, no jej bola úzka.
Bola to žena,
žena bez mena.
Na očiach mala slnečné okuliare,
čo bránili jej očiam v žiare.
Hoci bolo leto a vonku sa topil asfalt,
na rukách mala rukavice ako kobalt.
Veľké, hrubé a neforemné
nebol to muž, to bolo zrejmé.
Žena sedela ticho
a ruky si mädlila placho.
Asi sa bála, že niekto
stiahne z nej oblečenie všetko
a odhalí jej tajomstvo,
pred dobrom vyslobodí zlo.
Sedela som vedľa nej bez slova
a čakala som trpezlivo ako sova.
Dočkala som sa.
Jej telefón ozval sa.
Zodvihla ho a hlasom hrdelným
začala vysvetľovať niečo tajným neznámym.
Nebola to však reč ľudská,
všetci rozmýšľali, koho to hucká.
iba glo- glo a vrr ozývalo sa,
pomyslela som si: „Ach, nebesá!“
Ten hrozný hrdelný škrek,
veď taký nevydával ani Shrek!
Na zastávku pri lese
trolejbus sa hrdo nesie.
Žena sa zo sedadla zodvihla
a sukňa sa jej mierne nadvihla.

Pod ňou prales, nohy zelené,
chlŕpatejšie ako na jar jelene.
Skríkla som
a šatku som jej strhla omylom.
Tri modré vlasy, dva rohy veľké,
to som nevidela ani v telke.
So šatkou jej aj okuliare spadli
a na tvári mala ŕabie oči a bradavice tri.
Skríkla som a ujšť som hcela,
no trolejbus sa zavrel ako cela.
„Čo si zač a čo odo mňa chceš?“
„Som troll,“ povedala pokojne. „Pustiť ma smieš?“
Moje nohy sťa drevené,
pustili vonku toto stvorenie.
Z okna som sa ešťe dívala
ako trollia ŕena na zastávke zaspala.
Dnes uŕž s istotou viem jednu vec
nabudúce pôjdem pešo - ja lenivec.

PROBLÉMOVÝ TROLL

Tam, kde koniec sveta začína,
existuje jedna krajina,
bájna Trolltamtária.
Čiernou ulicou sa domov vracia troll,
ktorý, zdá sa, nakupovať bol.
Tri tašky z piatich držal len prsta konček,
vravím vám, vyzeral ako vianočný stromček.
Už mu chodia mravce v rukách,
trollík trpí v ťažkých mukách.
„Nieкто chodí pešo, je to však vec vkusu,
vyskúšam ja radšej služby trolejbusu.“
A tak sa dal tento troll na MHD zlákať,
nevadí mu ani to, že musí na zastávke čakať.
Keď pri ňom zastavil už asi tretí spoj,
potešil sa preveľmi: „Ten je určite už môj!“
Vyskočil z lavičky a nastúpil bystro,
svoj omyl si nevšimol a značí si lístok.
Nie do dvadsaťjednotky, do dvanástky sadol,
odvtedy to s cestovaním išlo všetko nadol.
Celý šťastný zviezol sa až na koniec trasy.
„Hlásia, že je konečná, už som doma asi.“
Zrazu zbadal chybu, dlhšia bude domov cesta,
veď náš trollík vystúpil na opačnej strane mesta.
Diaľka trikrát dlhšia je než predtým ten krátky kus,
preto stojí a zas čaká na najbližší trolejbus.
Zabudol, že jeho lístok už viac platný nie je,
z MHD ho vyhodili, každý sa mu smeje.
A troll celý nahnevaný vystupuje z dverí von,
odvtedy už chodí pešo, nevezie sa trolejom.
Na tých svojich pochôdzkach chodí cez záhradky,
je poriadne naštvaný, ničí ľuďom hriadky.
Chcete vedieť, čo je teraz s trollom tým?
Veru vám to nepoviem, nemám na to žiaden rým.

TROLL V TROLEJBUSE

Včera ráno malý troll
do trolejbusu nasadol.
Všetci ľudia sa ho báli,
bol veľmi, ale veľmi malý.

Pán vodič otvoril oči,
videl trolla zoči-voči.
Nastupujte, mladý pane!
Pozor, nech sa vám tu nič nestane!

Sadol si on vedľa dverí
Na všetkých sa teraz škerí.
Ukazuje svetu zuby,
nezmestia sa mu však do huby.

Hlava malá, nos zelený,
sedí ako pripečený.
Slnko stúpa nad obzorom.
Tu sa stretne s revízorom...

„Dobré ráno, mladý pane,
No a lístok, kde ho máme?“

„V lese je ich strašne veľa,
načo ich tu nosiť treba?
Herbáre si vytvárate,
do nich listy aj vkladáte?“

Revízor sa nazlostí,
buchne trolla od zlosti.

V tej chvíli sa zázrak stane!
Troll zo zeme rýchlo vstane.
Ruky, nohy, trup aj hlava,
Obrovské rozmery dostáva.

Trolejbus zrazu dostal nohy,
to sú trollove skryté vlohy.
Chodí, chodí, poletuje,
zápchy všade spôsobuje.

Trollov koniec však nastáva,
Potichučky sa scvrkáva.
Zrazu je malý ako myš,
sotva ho ešte uvidíš.

Je už malý, maličký...
Nuž zmizol aj z našej
básničky☺

TROLL CESTOVATEĽ

Idem cestou zo školy,
na zastávke postojím.
Trolejbus sa blíži
a vtom!
Troll mu cestu skríži.

Nasadne si do busu,
až ma strasie od hnusu.
Tetka kričí: „Pomóc! Rata!“
A Troll?
Úsmev veľký ako vráta.

Ku oknu sa usadil
ako taký pán.
Všetky miesta uvoľnil,
sedí si tam sám.

Ľudia húfne vystupujú
z trolejbusu von,
bežia, kričia, ukazujú:
„Tam vnútri je Troll!“

Troll sa iba chichoce,
za brucho sa chytá.
Ten súkromník vlastnú jazdu
užíva si dosýta.

Na konečnej trolejbusu
policajti. Hurá! Vďaka!
Trolla chytiť do pasce,
tá úloha ich čaká.

Troll však je veľký nezbedník.
Vylezie on oknom von.
A z troleja cez chodník
beží domov kanálom.

A čo bolo ďalej?
To sa nedozviete.
Ja som išla domov
s ockom na babete.

Možno ho raz stretneš,
len mu šancu daj.
Nevieš ako?
Fantázii svojej
krídla nestrihaj.

TROLL V TROLEJBUSE

Cestujem si v trolejbuse,
ktorý vŕzga v jednom kuse.
Na zastávke Biely dom,
nastúpil doň čudný tvor.

Je to pes či mačka a či dáka hračka?
Nie, ľudia, je to troll,
prišiel ku nám z nórskeho hôr.

Vybral sa on na výlet,
spoznať ako beží svet.
Páčia sa mu naše mestá, rieky, lesy,
no najviac ho zaujali naše trolejbusy.

Škrípu, vŕzgajú a predsa stále premávajú...
Je to vraj div veľký!
Dá to aj do telky.

Ani sa mu odísť nechce,
chcel by sa voziť ešte!

Zabudol na detail malý,
lístok nemal,
a tak ho revízori hneď na políciu brali.
A z krajiny ho vykázali!
Ako čierny pasažier,
len sa ty troll domov ber!

Posudok prozaických prác od Markéty Andričíkovej

Téma: Troll v trolejbuse

Troll v trolejbuse

Zdá sa, že v našich trolejbusoch žije alebo sa v nich aspoň vozí veľa rôznych trollov. Svedčí o tom aj veľké množstvo správ a svedectiev od našich mladých autorov.

A aké správy o trolloch prinášajú?

Trollovia majú podľa nich rôzne mená a podoby – niektorí sú veľmi malí, dokonca takí malí, že ich ani nevidieť voľným okom. Majú radi zemiakové lupienky aj zeleninu. Ak ich aj niekto zbadá, určite to bude dieťa, lebo má na to špeciálne senzory. Dospelý má podľa zaručených zistení dieťaťa tieto senzory už dávno vypnuté. Nezbadal by trolla, ani keby sa oňho potkol. Tí malí trollovia bývajú väčšinou priateľskí a aj trochu nezbední. Zaväzujú cestujúcim v trolejbusoch šnúrky na topánkach, lepia im žuvačky na podrážky, obhrýzajú nákupné tašky...

Niektorí trollovia sú zasa podľa zaručených správ veľmi veľkí, často sa podobajú na svojich predkov zo severských mýtov. A niektorí sú takí hladní, že by dokázali zjesť aj Alžbetin dóm, keby im v tom niekto nezabránil.

Niektorí trollovia sa dosť čudujú životu ľudí v meste, a preto radšej zutekajú naspäť do hôr a lesov, kde sa cítia bezpečnejšie.

Stretnúť takého trolla môže byť zábavné, ale aj strašidelné. V každom prípade je dobré, keď sme na takúto situáciu pripravení. A preto som veľmi rada, že vďaka správam našich mladých literárnych agentov som na nich odteraz lepšie pripravená aj ja.

Mgr. Markéta Andričíková, PhD.

Katedra slovakistiky, slovanských filológií a komunikácie
Filozofická fakulta UPJŠ v Košiciach

Posudok prozaických prác od Petra Karpinského

Témy: Celkom sa mi poplietol jazyk a Moja mama je z Venuše a otec z Marsu

Celkom sa mi poplietol jazyk

Ako sa pletie jazyk?

Jednoducho, hladko-obratko, nezabudnite postupne uberať očka, aby jazyk nebol príliš hrubý. Pokojne si ho môžete upliesť z rôznofarebnej vlny (módna je kombinácia žltej a zelenej). Na zimu odporúčame upliesť si teplý jazyk z hrubšej vlny, aby vám v ústach nebolo zima.

Ale nie, vymýšľam si... Súťažiacim na tohtoročných Literárnych Košiciach Jána Štiavnického sa jazyk plietol úplne inak. Najčastejšie v škole, keď na hodine nevedeli odpovedať na otázky pani učiteľky. Prípadne, keď sa na nich dívalo veľa ľudí a slová sa mi na jazyku pomiešali. Zamotaný jazyk však mohol spôsobiť aj poriadny úder do hlavy. A samozrejme láska...

Autori si vo svojich súťažných textoch dokonca vymysleli i bacil, ktorý popletenie jazyka vyvoláva.

Vo väčšine prípadov popletenie jazyka na čitateľa pôsobilo veľmi komicky, hoci samotnému popletencovi väčšinou nebolo v tej chvíli všetko jedno. Autori často využívali humorné motívy, ktoré boli postavené na skomolení slov alebo na vyslovení čohosi nechceného.

Poviedky o popletených jazykoch sa mi ako porotcovi veľmi páčili, možno i preto, že podobné situácie som tiež zažil.

Súťažiaci by si však predsa len občas mohli dať pozor, aby sa ich texty nepodobali filmom alebo seriálom a skôr vychádzali z ich vlastných skúseností.

Moja mama je z Venuše a otec z Marsu

Na rozdiel od prvej témy sa v týchto príbehoch nevyskytovalo až toľko humoru. Možno je to spôsobené tým, že v rodine sa často dejú vážne veci a o rodičoch sa nepatrí vtipkovať.

Rozdielnosť mamy a otca, ktorá sa skrývala v zadanej téme, sa prejavovala napríklad v ich prístupe k deťom a rodine – mama bola starostlivá, otec trochu ľahkovážny, mama láskavá, otec prísny a pod. Niekedy vďaka tejto rozdielnosti to v textoch zaiskrilo aj medzi rodičmi a občas sa zdalo, že sa kvôli nezhodám a opačným povahám rozídu.

Našťastie to vo väčšine prípadov dopadlo dobre a ukázalo sa, že rodičia sa síce líšia, ale tým sa vlastne dopĺňajú.

Podobne, ako pri prvej hodnotenej téme, aj pri tejto som však mal občas pocit, že som si namiesto čítania omylom zapol nejaký americký seriál, hlavne, ak sa dej súťažnej poviedky odohrával kdesi v New Yorku. V iných poviedkach zas autori sklúzli k úvahám, ktoré boli síce zaujímavé, ale predsa len to neboli literárne texty.

Napriek týmto drobným chybičkám krásy bola väčšina prác zaujímavá, originálna a mal som obrovskú radosť z ich čítania.

PhDr. Peter Karpinský, PhD.

Vedúci katedry slovenského jazyka

Filozofická fakulta Prešovskej univerzity v Prešove

Vyhodnotenie prózy

Téma *Celkom sa mi poplietol jazyk* (hodnotil Peter Karpinský)

1. miesto: **Lukáš Lipčák**
(ZŠ Bruselská 18, Košice)
2. miesto: **Lucia Líšková**
(Spojená škola sv. Košických mučeníkov, Čordákova 50, Košice)
3. miesto: **Jozef Zoričák**
(ZŠ Bruselská 18, Košice)

Čestné uznanie:

Peter Bezeg – ZŠ Bruselská 18, Košice

Igor Čečetka – ZŠ Trebišovská 10, Košice

Katarína Fabianová – Cirkevná ZŠ s MŠ sv. Gorazda, Juhoslovanská 2, Košice

Kristína Badáňová – ZŠ s MŠ Nálepko

Téma *Moja mama je z Venuše a otec z Marsu* (hodnotil Peter Karpinský)

1. miesto: **Jana Rojtášová**
(ZŠ Bruselská 18, Košice)
2. miesto: **Martina Suchá**
(ZŠ Staničná 13, Košice)
3. miesto: **Natália Timaniková**
(ZUŠ J. Melkoviča, Okružná ul. 9, Stará Ľubovňa)

Čestné uznanie:

Klaudia Kováčová – ZŠ Krosnianska 2, Košice

Jozef Ruzsinszki – ZŠ, Školská 10, Malá Ida

Ema Krajčiová – ZŠ Bruselská 18, Košice

Sonia Sabovčíková – ZŠ Staničná 13, Košice

Téma Troll v trolejbuse (hodnotila Markéta Andričíková)

- 1. miesto:** **Šimon Bučko**
(ZŠ, Bruselská 18, Košice)
- 2. miesto:** **Daniel Mantič**
(ZŠ Ľudovíta Fullu, Maurerova 21, Košice)
- 3. miesto:** **Dana Dupkalová**
(ZŠ Kežmarská 28, Košice)

Čestné uznania:

Klára Čakanišínová - ZŠ Krosnianska 2, Košice

Filip Tomko - ZŠ Trebišovská 10, Košice

Peter Bezeg - ZŠ Bruselská 18, Košice

FYZIKA

Bol príjemný deň. Trávil som ho vo svojej izbe pri televízii. Dávali reprízu televíznych novín. Nevenoval som im však pozornosť, pretože všetka moja koncentrácia patrila učebnici fyziky. Sedel som pri stolíku už dobrú polhodinu a snažil sa naučiť potrebné vzorce a teórie, ktoré mi aj tak ihneď po hodine vyšumia z hlavy. Moja pozornosť stále upadala a upadala úmerne s rýchlosťou, akou som pretáčal strany, aby som zistil, koľko mi toho ešte treba vedieť namiesto toho, aby som sa to učil. Typická reakcia človeka v strese. Vedel som, že mi ide o koncoročnú známku, takže som to nemohol pokaziť. Výčitky svedomia na mňa dopadali ako valiace sa kamene. Prečo som sa to nezačal učiť skôr? Mal som na to celý víkend! O desiatej som už mal všetkého plné zuby. Zaľahol som, natiahol budík na šiestu, že si ráno všetko ešte poslednýkrát prejdem.

Hovorí sa, že ráno je múdrejšie večera, u mňa to očividne nefungovalo. Vzorce si nie a nie zapamätať! Zrazu zazvonil zvonček. Neuvedomil som si, že prešlo už toľko času od chvíle, čo som sa do nich tak zahryzol. Dole ma čakal Peťo, môj najlepší kamoš. V rýchlosti som nahádzal všetky potrebné veci do tašky a bežal som dole schodmi. V poslednej chvíli som si všimol, že som si nestihol zaviazať šnúrky. Ešte mi tá informácia ani poriadne nedorazila do šedej mozgovej kôry a už som letel! Moje jediné šťastie bolo, že som bol už skoro dole, takže som nespadol až z takej veľkej výšky. Ale aj tak mi v hlave neskutočne zadunelo. Akoby mi tam niekto postavil zvonicu. Chvíľku mi trvalo, než som našiel balanc a postavil som sa. Pomalým krokom som sa presunul k dverám, kde už čakal Peťo. Keď ma zbadal, začal sa nekontrolovateľne smiať.

Chcel som mu niečo povedať, ale zrazu zo mňa vyšlo iba: „Lodaps mos oz vodochs.“

Peťov smiech sa zmenil najprv na hurónsky rehot a ten nakoniec vystriedal nechápavý výraz na tvári. Ani jeden z nás nechápal, čo som to povedal, ale nemali sme čas nič skúmať, pretože škola sa mala každú chvíľu zatvoriť a ani jeden z nás si nemohol dovoliť ďalšiu neospravedlnenú hodinu. Začali sme šprintovať.

Náš každodenný plán spočíval v tom, že sa musíme nenápadne dostať cez vrátnicu a ešte pred zvonením sa dostať do triedy. Keď sa nám to podarilo, považovali sme plán za splnený a deň už nič nemohlo

pokaziť. Dnes sa to nestalo. Chytili nás na vrátnici a školník nás už začal vypočúvať. Vedel som, že sa z toho musíme nejako vykecať.

Prvá otázka bola predvídateľná a znela: „Prečo meškáte?“

Na takéto situácie máme, samozrejme, s Tomášom pripravené stratégie. Obaja sme sa na seba pozreli, a keďže mňa ešte stále bolela po páde hlava, nechal som hovoriť Tomáša. Ten, samozrejme, začal o tom, ako bývame veľmi ďaleko, ako nám meškali autobusy a podobné blbosti. Keď skončil, školník sa prenikavým pohľadom pozrel na mňa. Prebodával ma pichľavými očami, ktoré sa mi prevrtávali až do duše.

„A ty čo?!“

Išiel som zo seba vypustiť svoju časť dialógu, ale vyšlo zo mňa iba: „Ja enm lakšem subotua.“

Školník aj Tomáš na mňa nechápavo hľadeli.

„Čo?!“ naraz zvolali.

Našťastie išla okolo naša triedna, ktorá nás z toho trapasu dostala. Samozrejme, dostali sme zápis, ale aspoň sme sa dostali zo školníkových pazúrov. Ešte hodnú chvíľu som premýšľal, čo sa to, preboha, so mnou deje! Myslím, že nad tým istým premýšľal aj Tomáš. Celé vyučovanie sa totiž pozeral viac na mňa ako na tabuľu alebo do zošita. Hľadal súvislosti. Márne! Ani ja som nevedel, čo to má znamenať.

Keď po tretej hodine zazvonilo a ja som si išiel vybrať desiatu, vypadla mi z tašky kniha fyziky. Vo všetkom tom zhone som takmer zabudol, že mám ísť odpovedať. Aspoň päť minút som iba ticho sedel a premýšľal, akú výhovorku použijem tentoraz. Keď som si uvedomil, že už žiadnu nemám, tak som sa zmieril s tým, že snád' viem aspoň 50 percent učiva, takže guľa to nebude. Ale keď som si uvedomil, že budem musieť ísť dopredu pred celú triedu a rozprávať! Panebože, čo keď zo mňa polezú znova také nezmysly? Nevedel som, čo mám urobiť.

Obrátil som sa na Tomáša: „Šamot, indubazen im řakpeř!“

Kamoř na mňa neveriacky pozeral: „Čo ti dnes řibe?“

Zazvonilo. Snažil som sa precvičiť jazyk logopedickými cvičeniami. Robil som všetko, čo som si myslel, že by mi mohlo pomôcť. Márne! Všetko čo zo mňa vyšlo, bolo maximálne nezrozumiteľné. Naraz som si uvedomil, že všetko, čo hovorím, je vlastne naopak – Tomáš – Šamot! Bol som totálne v keli. Adrenalín v žilách mi začal stúpať. Počul som, ako mi splasene bije srdce. Celý svet okolo mňa sa na chvíľu zastavil. Dvere do triedy sa otvorili. Dnu vkročila chemikárka. Začudovane som hľadel, čo sa deje, ale očividne som bol jediný prekvapený. Všetkým sa to zdalo normálne.

Tomáš si ma všimol a povedal: „Zabudol si? Fyzikárka dnes chýba, tak si s chemikárkou zamenila hodiny.“

Od radosti som vyskočil z lavice, potkol som sa o tašku a ako podťatý som padol do uličky. V mojej hlave zadunelo ako v prázdnom sude. Na tvári som mal výraz šialenca.

„To - nemyslíš - vážne!“ skríkol som.

Chemikárka na mňa prekvapene pozrela: „Čo to stváraš?“

„Už som normálny!“ reval som na spolužiakov, keď som si uvedomil, že z úst mi opäť plynú zrozumiteľné slová.

„Áno,“ spýtala sa prekvapená učiteľka, „si o tom fakt presvedčený?“

V triede to normálne vrelo, dievčatá sa nenápadne chichúňali a chalani sa na plné ústa rehotali. Vyzeral som vážne ako cvok.

Neskôr sa to, samozrejme, vysvetlilo. Teda, Tomáš sa to snažil vysvetliť. Ako som si takmer privodil otras mozgu a čo to s mojou hlavou porobilo. Vlastne s jazykom. Bol to fakt „pestrý“ deň, ktorý sa do histórie našej triedy zapísal ako deň, keď sa mi celkom poplietol jazyk!

CELKOM SA MI POPLIETOL JAZYK

V škole sme sa učili párové znelé a neznelé spoluhlásky. Učila som sa ich tak usilovne, a tak dlho, až sa mi poplietol jazyk. Keby sa ma niekto v tej chvíli opýtal, v ktorom meste bývam, neviem, či by mi rozumel: „Ja pýfam f Kožidziach.“ Môj jazyk plietol dve na tri, ba i na štyri. Bola som z toho celá zúfalá. Čo s ním len budem robiť?

Našťastie sa mi však do večera rozplietol. Bolo to práve v tej chvíli, keď mama začala krájať výbornú čokoládovú tortu. Prvý kúsok som dostala ja. S chuťou som sa do neho zahryzla. Prekvapene som zvolala: „Niečo sa mi stalo s jazykom! Necítim chuť čokolády!“

Záhada môjho popleteného jazyka bola čoskoro odhalená. Mama namiesto cukru pridala do cesta soľ.

SVADBA

Tak ako ja, aj mnohí iní určite vedia, čo je to mať staršieho brata. Kým som bol malý, mal som od neho pokoj, no čím som bol starší, bolo to horšie. Podobne ako v iných rodinách, aj v našej sa to začalo topánkami, košeľami a nohavicami po bratovi. Čo vám budem hovoriť! Prvú novú vec som dostal hádam až na desiate narodeniny. Poriadne ma to žralo! A keď som bol už väčší a silnejší, často sa pritrafil aj nejaký ten monokel. Hocikedy som bol samá modrina.

Najkrajší deň pre mňa nastal vtedy, keď brat Juro oznámil, že chce ísť na strednú školu do iného krajského mesta, čo sa mu aj podarilo. Ten slasťný pocit, ktorý nasledoval, sa ani nedal opísať: neporiadok, po stenách len moje obľúbené plagáty a izba len pre mňa.

Ako rôčky plynuli, brat dokončil strednú školu a pokračoval na vysokej. Môj bohémsky život teda pokračoval ďalej. Jediné, čo sa zmenilo, bolo to, že som plagáty prelepil za iné a bol som poriadkumulovnejší a starší.

Zrazu však prišla do života našej rodiny zásadná zmena. Môj veľký brat si našiel frajerku. Vtedy nastalo pre mňa ďalšie trápenie. Víkendy som musel tráviť v obývačke, lebo brat chcel mať izbu len pre seba a priateľku. Vždy, keď sa blížil víkend, modlil som sa, aby sa to už skončilo.

Až raz v jedno štvrtkové ráno zazvonil mame mobil. Mal som šťastie, že som bol pri nej, keď zdvihla telefón. Hneď som tušil, ktorá bije. Vyzerala ako semafor na križovatke. Každú chvíľu menila farby, rozhadzovala rukami a nohami. Jej výkrik do telefónu stál zato: „Chcem ťa vidieť v sobotu doma aj s tou tvojou krásavicou.“

To vám poviem, mali sme s otcom čo robiť, aby sme ju upokojili. Prišla sobota a mama sa ako-tak držala. Vzhľadom na okolnosti, a síce, že brat so svojou už snúbenicou sa nám chystal oficiálne oznámiť, že sa bude ženiť a moji rodičia budú onedlho aj starí rodičia. Mama preglgla tok udalostí a spoločne začali hľadať termín svadby, čo bolo vlastne cieľom návštevy.

Všetko išlo ako po masle, už aj s bratom sme si začali rozumieť, keď tu zrazu za mnou prišiel, že ma chce o niečo požiadať. Vyvalil som naňho oči, ako mu už len ja môžem pomôcť. Najprv sa mi ospravedlnil za všetky modriny a hádky, asi mu to tá jeho čajka vytmavila. A potom

vychrlil: „Chcel by som ťa poprosiť, aby si mal príhovor na svadbe za našu rodinu.“

Nechápavo som naňho civel. Ja a príhovor! V škole najviac zo všetkého neznášam slohy a teraz sa mám realizovať a strápnovať pred celou rodinou? Lenže čo človek neurobí pre brata! Váhavo, ale predsa len som súhlasil.

Spoločne sme zbúchali celkom slušný prejav. Čas plynul, nechcel som brata sklamať, a tak som si príhovor čítal každý deň. Až prišiel deň D. Všetci sme vyparadení, vyčesaní a navoňavkovaní absolvovali obrad a po ňom nasledovala hostina. Po všetkých ceremóniách prišiel rad aj na mňa. Chcel som dokázať bratovi aj našim, že nie som žiadne béčko, tak som sa chcel predviesť. Pomyslel som si : Ved' si nejaký ten frajer! Príhovor napísaný na papieri som nechal zastrčený v saku. Ved' to „dám“ aj naspamäť. Po všetkých poďakovaniach som chcel vyzdvihnúť bratov prejav lásky slovami, ktoré sa mi stali osudnými.

Chcel som povedať: „Dúfam, že mu budeš oporou po celý život“, no môj jazyk ma odrazu neposlúchol a ja som vyslovil: „Dúfam, že mu budeš odpornou po celý život.“

Nastalo hrobové ticho. Brat ma pohľadom prepichol a rozsekal na kúsky. Nevesta zo stoličky vystrelila ako bordová guľa. Červeň mi stúpala do tváre, nohy sa mi triasli a z hrdla ani hlások. Prvá myšlienka, čo mi napadla, bola, že je so mnou amen! No vtom ma spasil výbuch smiechu staršieho pána, ktorý mal už mierne pod čapicou. Jedno šťastie, že to spustilo reťazovú reakciu a všetci sa začali váľať od smiechu. Vzali to ako najlepší vtip celej svadby.

Tak vidíte, najprv som si pomyslel, že sa nedožijem rána, ale potom mi brat poďakoval, že som to tak nechtiac okorenil. Švagrinej som sa musel ešte dlho ospravedlňovať, ale nakoniec to vzala s humorom.

Teraz sa napodiv teším, keď nás prídu navštíviť a spomíname, ako to všetko prebiehalo. Švagrína nikdy nezabudne poznamenať, že dúfa, že mi bude odporná po celý život, ale už sa na tom všetci iba zabávame. A tak vďaka trapasu som sa stal hrdinom večera.

POPLETOKOK LINGUA

Ahoj! Volám sa Popletokok Lingua, čo v preklade znamená Jazykopleť. Som taká malá neviditeľná baktéria. Poviete si, čo by taká maličká baktéria mohla urobiť? Lenže ja som baktéria iného typu, ako si myslíte. Dostať sa do tela obyčajného človeka je pre mňa maličkosť. Jednoduché ako facka. Až vnútri prichádza moja hlavná úloha! Ale najprv sa do tela musím dostať. Teraz vám prezradím, ako...

Najprv si vyberiem tú správnu obeť. Nevyberám podľa krásy ani podľa výšky a váhy, dokonca, a to vás možno prekvapí, ani podľa toho, akú má človek silnú imunitu. Vyberiem si toho, kto je múdrejší ako ostatní. Pýtate sa, ako to dokážem? Špehujem. Viete, som mikroskopicky malý, tak mi to nerobí problém. Keďže dospelí nie sú až takí múdri, ako by som chcel, chodím radšej do škôl. Na prvom stupni sa múdrosť dieťaťa ešte veľmi neprejavuje, preto chodím špehovať na druhý. V jeden deň skočím na plece žiaka a dostanem sa do školy. Pri mojej tajnej akcii si tiež musím všímať okolie a pozorne počúvať zvuky a rozhovory. Väčšinou učiteľky klebetia o žiakoch: kto je z nich najhorší, ale aj najlepší. To mi pomôže urobiť si aký-taký obraz o vedomostiach žiakov. Následne sa presuniem do najšikovnejších tried, v ktorých decká každodenne pozorujem a postrehy si zapisujem do Baktériopisníka. Z pozorovaní si urobím výsledky a vytipujem si vyvoleného. Tentoraz som sa rozhodol pre žiaka z 8.B. Pozoroval som ho asi dva týždne. Volá sa Tomáš. Je síce tichý, ale je priam stvorený pre mňa. Múdry ako sova. Ďalší krok bol presun do jeho tela. Počkal som, kým si vytiahol z tašky desiatu a preskočil som do nej ako žaba na kameň. Nasledovalo veľké HAM a bol som na mieste! Stačilo sa už len preplaviť krvou do hlavného riadiaceho orgánu, do mozgu. Keď som tam dorazil, vypútil som oči a pozeral ako teľa na nové vráta. Tak činný mozog som ešte nevidel! Neviem, či ste niekedy boli v mozgu, preto sa vám ho skúsím len tak v skratke priblížiť. Viete si predstaviť veľkú miestnosť s obrovskými skriňami, v ktorých sú uložené myšlienky a spomienky? Samostatný priechod slúži ako pamäť a v strede je riadiace centrum, ktorým sa ovládajú všetky funkcie. To je náš mozog. Čudujete sa, ako je možné, že som sa doň tak ľahko dostal? Veď to by nedokázala každá baktéria či vírus - poviete si. Okolo nášho mozgu je ochranná blana, ktorá nedovoľuje baktériám a vírusom dostať sa dnu. A práve v tom som odlišný od iných baktérií. Na mňa táto ochranná blana nepôsobí. Takže sa môžem dostať dnu bez akýchkoľvek

problémov a ovládnuť riadiace centrum. Volám sa Jazykopleť , takže z mena vyplýva, že útočím len na jazykové ústrojenstvo. A v tom okamihu sa zmení celý život môjho hostiteľa. Tak, ako sa zmenil aj celý Tomášov život !

Bolo ráno a Tomáš sa chystal do školy. Ja som, samozrejme, trónil v jeho mozgu a pripravoval sa na útok. Umyl si zuby, obliekol sa a vložil si do tašky desiatu. Školu mal len pár krokov od domu, čiže sa veľmi neponáhľal. Odchod nastal približne dvadsať minút pred ôsmou. Zavrzgali dvere, kľúče zaštrngotali a nasledovala cesta. Z hlavy som pozorne sledoval cestu do šatne, a potom do triedy. 8.B bola na druhom poschodí, úplne na konci vľavo. Tomáš zaujal miesto pri okne v druhej lavici a pripravil si veci na prvú hodinu – literatúru. Zazvonilo. Pani učiteľka dorazila do triedy, sadla si a otvorila klasifikačný záznam.

Následne zaznela veta: „Kto chce ísť odpovedať?“

V triede nastalo ticho ako v hrobe, ale jedna ruka sa zodvihla. Ruka môjho hostiteľa. To tiež znamenalo veľkú príležitosť pre môj útok.

Prvá úloha znela: „Vymenuj literárne druhy“.

V hlave som videl, ako sa mu správna odpoveď presúva do úst, ale ja som ju upravil a vzniklo: „Pikea, rylika, fáma.“

V triede sa ozval chichot a učiteľka Tomášovi povedala, nech zopakuje svoju odpoveď. Nič sa však nezmenilo. Počas celého skúšania jej nedokázal odpovedať ani na jedinú otázku. Nechápala to, lebo Tomáš bol premiantom triedy, ale čo mala robiť? Nemohla sa pred triedou strápníť, že nemá na všetkých žiakov rovnaký meter, a tak ho posadila s päťkou v žiackej so slovami: „Máš to v hlave úplne popletené!“

Tomáš sa posadil do lavice a bolo mu do plaču. Nechcel však plakať pred spolužiakmi, preto cez prestávku išiel na WC, sadol si pod umývadlo a z oka sa mu kotúľali dolu lícom slzy veľké ako hrach. Nevedel pochopiť, že nedokázal zo seba vydať ani jednu zmysluplnú vetu. Akoby to ani nebol on. Ja som sledoval jeho reakciu zvnútra a chichotal sa, lenže vtedy nastala chvíľa, ktorej som sa obával. Jednu vec som vám o sebe zabudol povedať. Jediný spôsob, ako ma dostať preč, je silno si kýchnuť. A to sa vtedy presne stalo. Tomáš sa nadýchol a ja som vyletel z hlavy cez jeho nos ako raketa. Sám ani nevedel, že sa zachránil.

Ale ja som prežil a stále si hľadám nového hostiteľa. Ak niekoho uvidíte rozprávať nezmysly, tak viete, že som v ňom JA ! A opovážte sa mu povedať o mojej slabine. Ak to urobíte, ja si vás nájdem !!!

CELKOM SA MI POPLIETOL JAZYK

Bol raz jeden jazyk .Viete komu patril ?No predsa mne!
Nebol to len taký obyčajný jazyk. Viete, on veľmi rád a veľa rozprával. Už bol z toho unavený, a preto sa jedného dňa rozhodol odísť z mojich úst. Už tam nechcel bývať. Rozhodol sa ujsť v noci, keď zaspím. Oči, ústa, ruky, nohy všetko spalo, len môj jazyk striehol na príležitosť. Keď sa mi náhodou otvorili ústa, jazyk to hneď využil . Vyplazil sa pomedzi zuby a hup, vyskočil von.

„Dnes sa vyspím kráľovsky. Na gauči!“ rozhodol sa a zamieril do obývačky. Ľahol si na vankúš. Keď konečne zaspal, zbadalo ho hračkárske policajné auto, ktoré hliadkovalo v izbe. Reflektorom ho osvietil. Môj jazyk sa napol a nezmohol sa na slovo.

„ Čo tu robíš!? “ spýtalo sa policajné autíčko. Jazyk vyskočil a rýchlo sa utekal schovať späť do mojich úst. Pri výskoku sa poudieral a usadil sa medzi zuby, žiaľ, nakrivo.

Ráno som sa zobudil a otvoril oči. Chcel som niečo povedať, no nešlo mi to. Môj jazyk bol akýsi drevený, nemotorný. Keď som si ho ako-tak rozcvičil, konečne sa uvoľnil.

„Amam, ceto, ýrbod ňed. Joj, oč as im olats ? “

Zľakol som sa. Dobre počujem?

„ Čo to zo mňa vyšlo? Veď všetko, čo chcem povedať, je akosi naopak! Čo sato deje?“

Celý deň som radšej ani nehovoril, aby sa mi nikto nesmiel. Celý ten čas som rozmýšľal, čo sa mohlo stať. Nič som nevymyslel. Bol som veľmi smutný. Aj jazyk si to všimol, že to nie je dobré. Nemohol hovoriť a to sa mu nepáčilo.

„Mám plán , pomyslel si jazyk. V noci musím poprosiť hračky, panáčika chirurga a panáčika opravára, aby ma vybrali a správne uložili do úst.

V noci si zavolali na pomoc aj hasičov. Osvetľovali ústa, vysunuli rebrík a záchrana mohla začať. Lekár- chirurg a opravár opatrne vybrali jazyk a správne ho vložili späť. Všetko muselo prebehnúť rýchlo a veľmi opatrne, aby nás nikto nepočul.

Ráno som sa zobudil a ihneď som odskúšal svoj jazyk.

„Huráá, všetko je ako má byť!“ zakričal som od šťastia.

Nuž a to, čo sa mi stalo, to bol asi sen ... alebo?

CELKOM SA MI POPLIETOL JAZYK

Jedného jarného sobotňajšieho rána som sa zobudila a išla som na raňajky. Na kuchynskom stole boli pripravené chlebíky vo vajíčku. S veľkou chuťou som si sadla za kuchynský stôl. Keď som už bola plná, ešte som sa napila a išla som sa prezliecť.

Potom som si sadla za počítač, že sa na ňom pohrám. Dlhú som sa nehrala lebo do izby vošla mamka s prosbou, či by som jej nešla kúpiť pár vecí. Rozmýšľala som, či by nemohol ísť niekto iný. Brat bol však chorý, sestra nocovala u kamarátky a druhý brat spal. Tak som musela ísť ja. Mamka mi povedala, že mám kúpiť bobkový list a lístkové cesto. Dala mi peniaze a ja som vyrazila.

Pomaly som vykračovala po širokom chodníku. Celou cestou som si opakovala: bobkový list, lístkové cesto, bobkový list, lístkové cesto... Vošla som do obchodu. Prišla som k pultu a rýchlo som spustila: „Dobré ráno, prosím si bobkové cesto.“ Pani predavačka sa začala smiať a ja som vôbec nechápala prečo. Vedela som, že som ešte nepovedala tú druhú vec. Pani predavačka ma po chvíli opravila: „Lístkové cesto.“ Potom mi ho dala ja som zaplatila a odišla som.

Až doma som zistila, že som nekúpila bobkový list, ale mamka ma už do obchodu pre istotu neposlala...

No a čo, veď každému sa môže popliesť jazyk. A ja som bola tá, ktorej sa to stalo...

MOJA PRVÁ PÄŤKA

Bola hodina geografie a naša pani učiteľka, ako obvykle, skúšala. Keď sa nikto na odpoveď pred tabuľou nehlásil, pani učiteľka otvorila triednu knihu a, nanešťastie, vyvolala mňa. Bola som naučená, takže som si nerobila starosti. Podala som jej zošit a žiacku knižku a skúšanie sa mohlo začať.

„Kto objavil Ameriku?“ opýtala sa ma.

„Hmmm...“ Chvíľu som rozmýšľala a potom som povedala:

„TofkrišBuskolom!“ Celá trieda sa mi začala smiať, okrem pani učiteľky. Tá na mňa iba zamračene pozrela a dala mi ďalšiu otázku.

„Tak nám povedz... Čo je to Atmosféra?“ „Ušný obal Zeme!“ presvedčivo som povedala. Hrôza! Jazyk ma vôbec nepočúval! Plietol dve na tri! Nevedela som si to vysvetliť.

„Takže ty si tu mieniš robiť srandu?! Fajn! Tentokrát to máš za päť!“ povedala so zvýšeným hlasom pani učiteľka a zapísala mi moju prvú päťku do žiackej knižky.

„Čože? Moja prvá päťka!? Čo poviem doma?“

Ešteže som si na ďalší týždeň túto moju prvú päťku opravila. Ale aby to nebolo také jednoduché... Moji spolužiaci sa mi smejú dodnes.

Téma *Moja mama je z Venuše a otec z Marsu* (hodnotil Peter Karpinský)

1. miesto

Jana Rojtášová

HÁDKA

V izbe bolo ticho. Na podlahe sa strácali posledné stopy po snečných lúčoch. Vonku bolo príjemne teplo, no ja som stála za oknom a sledovala skupinky detí rozprávajúcích sa v kruhoch alebo hrajúcich sa s loptou. Ja som von ísť nesmela. Keď som sa pokúšala nenápadne opustiť byt, otec ma okamžite chytil a strčil do dverí mojej izby.

„Najprv si uprac izbu!“ zvriskol na mňa a zabuchol dvere.

Strašne ma zdržoval. Zuza, kamarátka z plávania mala narodeninovú oslavu, na ktorú som naozaj chcela ísť. No ja som nebola práve najporiadnejšie dievča na svete a v izbe bol ozaj riadny binec. Veď ja na upratovanie vlastne ani nemám čas! Je to ponižujúce pre také krásne, pôvabné, inteligentné, no najmä zaneprázdnené dievča, ako som ja. Musela som pozbierať kopu učebníc a poskladať oblečenie do šatníka. Utrela som prach, zozbierala všetky papieriky, plastové fľaše rozhádzané všade dookola a vybehla som z izby. Na chodbe som vrazila priamo do mamy.

„Kam ste sa vybrali, mladá slečna?“ spýtala sa ma.

„Idem k Zuze,“ rýchlo som odpovedala a snažila sa okolo nej prekĺznuť k vchodovým dverám.

„Dnes som ťa nevidela učiť sa,“ upozornila ma pokojne.

„Ale mamka, veď celý tím je tam, všetky moje kamarátky! Budú sa mi smiať, ak tam nebudem. Budem čierna ovca,“ vysvetlila som svoj závažný problém.

„Kým sa nenaučíš, nikam nepôjdeš,“ povedala mama.

„Prosím, prosím, prosím!“

„Chod' sa učiť!“ rozkázala mama.

Vošla som teda späť do izby a zabuchla za sebou dvere tak, že to počuli aj v susednom bloku. To nahnevalo otca. Vletel ku mne a vrieskal ako zmyslov zbavený:

„Ivana! Čo si to dovoľuješ? Chceš tie dvere rozbiť?“

Všetko vo mne začalo vriieť. Mala som pocit, že som sopka tesne pred erupciou. Vedela som, že keď vybuchnem, zničím všetko naokolo.

„Ja som všetko popratala a naučím sa večer, keď sa vrátim,“ kričala som, akoby stál kilometer odo mňa.

„Akým tónom sa to so mnou rozprávaš, ty nezodpovedné decko?“ karhal ma otec.

Začal rozprávať, ako ich neposlúcham, aká som lenivá, aký neporiadok po sebe zanechávam.... Nevynechal ani, aký bol on za mlada: dokonálny, usilovný, šikovný, múdry...

Nenávidím ho. Len čo sa za nimi zavreli dvere, ľahla som si na posteľ a začala plakať. Ako môžu byť takí nechápaví? Kde si on prežil tú jeho úžasnú mladosť? Na Marse? A mama na Venuši? To by všetko vysvetľovalo. Naozaj nechápu náš svet. To znamená, že nie sú odtiaľto. Otec je stopro z Marsu a mama z Venuše. Majú na sebe ľudskú podobu, no v skutočnosti sú to hnusní mimozemšťania. Chvíľu som o tom uvažovala a zrazu som si bola istá, že to je pravda. Ozaj sa často správali veľmi čudne! Zmocnila sa ma panika. Čo budem robiť? Prestala som plakať. Postavila som sa pred okno a sledovala skupinky detí rozprávajúcich sa v kruhoch. Vonku akoby sa nič nezmenilo. Len moje vnútro bolo celé naruby! Potom som sa rozhodla! Rozhodla som sa, že sa jednoducho opýtam.

Otvorila som dvere. Prešla som cez chodbu okolo zrkadla, do ktorého som sa nezabudla pozrieť. Vyzerala som ako vždy. Vošla som do obývačky. Rodičia tam mali mierne prítmie.

„Ste mimozemšťania, však?“ vypadlo zo mňa.

Pozreli sa na seba. Zrazu mi to prišlo trápne. Veď je to detské! Teraz sa zo mňa určite budú smiať. No otec len pomaly prikývol a otočil sa ku mne.

„Chceli sme ti to povedať už dávno. Ale akosi nikdy nebol ten vhodný čas. Sme mimozemšťania na prieskumnej expedícii. Ja som z Marsu a tvoja mama z Venuše. Vzali sme sa, prišli sme na Zem a teba sme si adoptovali, keď si bola ešte veľmi malá, aby sme mohli lepšie spoznať ľudský druh. Ale naozaj sme si ťa veľmi obľúbili a dnes by sme sa ťa už nevzdali ani zanič,“ povedal otec s úplnou vážnosťou.

Obaja sa postavili. Zdali sa mi zrazu o niečo vyšší. Ich pokožka začala zelenáť a ja som si uvedomila, že z mojich rodičov sú obludy. Na tenkých nohách stáli svalnaté telá zelenej farby. Otcovi jeho náhla premena roztrhala košeľu, mame zas náhrdelník. Na rukách mali už len štyri prsty, no najstrašnejšie sa mi zdali ich oči. Tie jasne žiarili na červeno.

„Prepáč, Ivanka, mala by si poznať aj našu pravú podobu,“ ospravedlňovala sa mama.

No ja som im už nikdy nechcela odpustiť. Bola som taká vystrašená, že som sa zmohla len na bláznivý útek. Vybehla som z dverí. Obaja sa za mnou rozbehli. Mama na mňa vypľula záhadnú

tekutú hmotu, ktorá ma tesne minula. Na stene zanechala veľký čierny fľak. Keď som vyšla z bytu, podarilo sa mi za sebou zabuchnúť dvere, čo ich mierne zdržalo. Utekla som z bloku a bosá bežala popri ceste. Prebehla som určite aspoň tri kilometre, keď som si od únavy sadla na rohu ulice. Bola som zúfalá. Vložila som si hlavu do rúk, zavrela oči a ticho si opakovala: Toto nie je skutočné, toto nie je skutočné!

Keď som otvorila oči, bola som vo svojej izbe. Už som nesedela na studenej zemi, ale ležala na mäkkej posteli. Oči som mala stále mokré od slz. Slnko už takmer úplne zapadlo. Panebože, všetko to bol len zlý sen! Chvalabohu!

Vstala som a išla k rodičom. Stále sedeli v obývačke a pozerali telku. Oboch som ich objala a usmiala som sa na nich. Bol to skvelý pocit mať normálnych ľudských rodičov - pozemšťanov. Vzala som si za hrsť čipsov a tanečným krokom som sa vracala späť do detskej. A vtom moje oči pritiahol síce už blednúci, ale stále neodškriepiteľne čierny fľak na stene.

MOJA MAMA JE Z VENUŠE A OTEC Z MARSU

Celý deň pršalo. Možnože to robí aj to počasie pod psa, ale v celom dome vládne dusivé ticho. Mama s ockom sa zase pohádali. V poslednom čase to robia často.

Tentoraz však bolo všade plno kriku a tresku. Ja som sa radšej utiahla do svojej izby a nechala ich, nech sa hádajú. Keď nemusím, nemiešam sa im do toho. Ani sestru som nikde nevidela, asi urobila to isté. Lahla som si na posteľ a po dlhom rozmýšľaní som zaspala.

Mala som zvláštny sen. Sedela som s rodičmi a sestrou na lúke za babkiným domom. Slnko hrialo a my sme mali piknik. Rodičia sa po prvýkrát za celú večnosť nehádali.

Usmievali sme sa a rozprávali o všetkom možnom. Čas ubiehal, ani sme nezbadali, koľko je hodín. Na oblohe sa však začali zbierať ťažké búrkové mračná.

Rýchlo sme poskladali deku, na ktorej sme sedeli a utekali sa skryť domov, ale búrka nás aj tak dostihla. Dnu sme vošli celí premočení. Babka iba zalamovala rukami.

O pár minút sme všetci sedeli pri radiátoroch s teplým čajom v rukách. Taktiež sme si prezliekli mokré oblečenie. Ja som sa dívala von oknom, ako sa blýska a hrmí. Mama položila ruku na moje plece.

„O čom rozmýšľaš?“

„Dnes už asi vonku nepôjdeme,“ odvetila som popravde, keď som sa dívala na blato na ceste.

Mama sa neprítomne pousmiala: „Neboj sa, každá búrka raz prehrmí. Tak je to aj s hádkami.“ Potom sa zapozerala do diaľky a - rozplynula sa. Celý babkin dom sa rozplynul.

„Mami?“

Strhla som sa zo sna. Ležala som na posteli. Pozriem na hodinky: 21:00.

Som smädná, tak sa idem pozrieť do kuchyne, či tam nájdem niečo na pitie. Vidím, že v kuchyni sa svieti. Potichu sa prikradnem k dverám a nazriem dnu.

Sedí tam mama s ockom a na ničom sa smejú. Už sa nehádajú. Ani stopy po hneve a kriku. Aj ja sa pousmejem. Nebudem ich rušiť. Áno, nakoniec každá búrka prehrmí.

Napijem sa vody z kohútika v kúpeľni.

LÚBIM VÁS. MAMKA.

O chvíľu začne pršať.

A môj dáždnik zostal zavesený v skrini. Super. To biele auto, ktoré tu včera čakalo na mamu, tu nechalo nepeknú šmuhu po pneumatikách. Nič by na tom nebolo, keby nebolo viezlo člena mojej rodiny.

Aj otec odcestoval, aj on kvôli práci.

Od samoty som sa šla scvoknúť, preto tu teraz postávam aj so psom. Aspoň tí nechodia preč kvôli práci. Ani som si nevšimla, že už som tu...

Rady dlhých domov čupia tam, kde stále. A, nie, nebyvam tu! Zopár mojich kamarátok áno, ale preto som sem neprišla. Keď tak o tom rozmýšľam, keď sú rodičia doma, neviem sa dočkať, kedy budem sama, a keď som sama, chcem, aby boli rodičia doma.

Kam sa podela moja logika?

Ďalej sa predieram blatom až k neďalekému trávniku. Stúpim naň a pomaly sa blížim k oknu jedného z domov. Ani poriadne neviem, čo robím. Rovnaký názor má i môj pes, ktorý ma rozpačito ťahá preč.

Prídem ešte bližšie a nakuknem do okna. Žena v strednom veku pozerá televízor, muž, o niečo starší, drží v ruke mobil. A chlapcovi, približne v mojom veku, ožaruje tvár herná konzola. Nikto si nikoho nevšíma. Nikto sa na nikoho neusmeje. Každý žije vo svojom paralelnom svete.

Dočerta s tou elektronickou dobou! Zamračím sa...

Toto som nechcela vidieť... Aby bolo jasné, nie som zlodejka, a ani som nemala v pláne ich sledovať, či čo, ja len... Ako by som to vysvetlila? Otec je preč už tretí deň, mama bude ešte 3 týždne v Číne. Áno, v Číne a áno, tiež tam šla kvôli práci. A ja som len chcela vidieť nejakú rodinu, ako spolu trávi čas pokope. Nič viac. Ale ani nič menej.

Druhý dom obídem, ani sa v ňom nesvieti. V návale chabého optimizmu si pomyslím, že šli všetci spolu na výlet. Je sobota večer, takže to nie je až také nepravdepodobné. Vzdychnem si, už asi tisíckrát v tento deň.

Dám šancu tretiemu, sivozelenému domu. Ale hneď sa vzdialim, pretože z jeho balkóna sa ma snaží prepichnúť pohľadom akási babička. Psovi sa to tiež nepáči, chce ísť domov. Všimnem si, ako sa trasie. Hej, aj mne už začína byť zima.

Dobre, posledný, ružový dom. Už po piatich krokoch začujem krik. Strpnem. Po chvíli usúdím, že nekričia na mňa. Ach, tá moja zvedavosť. Pomaličky prebehnem k oknu a pozriem sa dnu. Malý chlapec s plačom vybehne po schodoch, za ním beží jeho mama a striedavo vrieska naňho a na jeho otca. Všetci na seba kričia. Ako primrznutá sa na nich pozerám. Otvorím ústa...

A vtedy si ma tá žena všimne. S nepríčetnou tvárou sa prirúti k oknu a začne na mňa ziapať. Cez zatvorené okno ju však poriadne nepočujem. Asi čakám, kedy otvorí okno a hodí po mne väzu, ktorú kŕčovito zvierá v rukách.

Nebyť duchaplnosti psa, ktorý sa rozbehol preč, ešte stále tam stojím.

Žena za mnou do vetra zakričí: „Zmizni odtiaľ, staraj sa o seba!“

Bežím preč a ani neviem, kam. Hryzie ma zima a nevládzem dýchať. Zastavím psa a sadnem si do blata. Je mi to úplne jedno. Sedím a nemyslím.

Začalo pršať. Po tvári mi stekajú kvapky, nie však dažďové. Zahrmelo a oblohu prekrížoval blesk.

Tá žena povedala, aby som sa starala o seba. Mám pocit, že každý na tomto svete sa stará len sám o seba. Alebo iba v tomto meste? V tejto krajine, štáte, na tomto kontinente?

Môj bohapustý optimizmus mi zase nahovára, že možno niekde ďaleko to tak nie je a rodina nie je len dôležitá, ale najdôležitejšia. Tisíciprvýkrát si dnes vzdychnem.

Stále sedím na daždi. Keď ma niekto takto uvidí, pomyslí si, že som utiekla z psychiatrie a cestou ukradla psa. Naozaj neviem, čo si mám myslieť. A tak na mňa prší a zrejme na niečo čakám. Ani neviem, na čo...

Zrazu mi zavibruje mobil. S očakávaním ho vyberiem. Sms-ka. Ó, áno, sms-ka od mamky. Neskutočne jej ďakujem za to, že nepočúvla ocka, ktorý jej dohovára, že sms-ky z Číny sú strašne drahé. Začnem čítať:

AHOJ, ZLATKO. NEUVERÍŠ, DNES SME BOLI V PARKU, BOLO TAM ASI TISÍC USMIEVAJÚCICH SA RODÍN, SEDELI POKOPE POD STROMAMI NA STARÝCH MÚROCH A SPIEVALI SI ČÍNSKE PIESNE. BOLO TO ÚŽASNÉ. TAK SOM SI SPOMENULA NA VÁS. AKO TO TAM ZVLÁDATE? LÚBIM VÁS. MAMKA.

Prvý raz sa dnes usmejem...

MOJA MAMA JE Z VENUŠE A OTEC Z MARSU

Musí to byť pravda! Moje závery sa ešte nikdy nesplietli, všetko som vždy preukukla, odhalila, objavila svoje nové vysvetlenia na nepochopiteľné veci. Tentokrát som si zrátala dva a dva a dospela som k tomu, že moja mama nemôže pochádzať z ľudskej rasy. Je síce obdivovateľkou planéty Zem, ale stále mi nejde do hlavy, ako by mohla úplne obyčajná ľudská bytosť stíhať toľko vecí a činností a pritom byť ešte taká úžasná matka. Znáša moje večné odvrávanie, moju tvrdohlavosť, dokáže sa preniesť cez moje chyby, ktoré nie som schopná zmeniť. Chápe moje absurdné problémy, vie, kedy má čo povedať, čo spraviť, ako sa zachovať, pomôže mi a nikdy za tieto veci - ktoré sa vám možno zdajú ako maličkosti, no pre mňa sú nenahraditeľné - nič nechce. Svojím milým a príjemným hlasom ma často osloví „miláčik“ alebo „zlatičko“, no najčastejšie „bordelár“. V izbe mám totiž neustále neporiadok. Pomáha mi upratať, varí pre všetkých, perie - stará sa o nás, ako najlepšie vie a už len to, že jej ešte nepraskli nervy, naznačuje, že je z Venuše - planéty pomenovanej podľa bohyně lásky. Zvláda byť po celý deň v škole s dečkami, pretože je učiteľka, potom sa ešte venuje nám doma. Pomáha mi s úlohami, počúva moje večné sťažnosti na veci, ktoré nemám rada a ja sa jej „poďakujem“ tým, že som k nej nespravodlivá... Uvedomujem si to, no hodnú chvíľu ešte bude trvať, kým v sebe nazbieram odvalu a poviem jej, že som sa mýlila. Že keď som jej v hneve vykričala veci, ktoré na jej „akože“ nemám rada, nikdy neboli pravdivé.

V skutočnosti sa jej chcem vo viacerých smeroch podobať. Chcem byť taká silná žena, ktorú nezastaví žiadna prekážka. Chcem byť taká citlivá a nežná, s obrovskou zásobou humoru. Chcem byť taká múdra a krásna, vždy mať pevne stanovený cieľ. A takáto nadpozemsky výnimočná nie je žiadna iná bytosť na celom šírom svete iba jedna osoba - mama. Moja mimozemská mama, ktorá si zobrala môjho bláznivého a výbušného otca (z Marsu).

MOJA MAMA JE Z VENUŠE A OTEC Z MARSU

Sú nedeľňajšie rána, keď ma lenivosť drží v posteli a moje predstavy mi v hlave premietajú niečo ako celovečerný film. Aj dnes ráno sa mi nechcelo za nič na svete vyliezť z vyhriatej postele. Z kuchyne ku mne doliehal rozhovor medzi mamou a otcom, ktorý mi vyvolal úsmev na tvári. Ach, tí dospeláci! Privrel som oči a pohrúžil som sa do vlastného sveta myšlienok. Zasníval som sa...

Ocitol som sa ďaleko – predaleko, na planéte svojich predkov. Na planéte Mars, ktorú kedysi obývali iba muži a odtiaľ aj všetci muži pochádzajú.

Nejaký hlas mi napovedal: - Toto je planéta tvojich predkov, ktorí celé stáročia medzi sebou súperili, vo všetkom sa predbiehali a viedli medzi sebou neustále vojny. Pre nekončiace vojny nemali čas na zveľaďovanie svojej planéty. Táto vojnami spálená planéta, bez náznaku života, bez rastlín a živočíchov, je planéta, ktorá tu zostala po tvojich predkoch. Vráť sa na planétu Zem, prácou a toleranciou ju môžeš zveľaďovať a chrániť, aby neskončila ako Merkúr. - Nechcel som sa vrátiť na Zem, chcel som ešte vidieť planétu, z ktorej prišli ženy.

- Poď, prevediem ťa Venušou, - povedal hlas v mojich myšlienkach.

- Táto dnes opustená planéta bola rajom všetkých žien. Tie ju svojou prácou a usilovnosťou zveľaďovali celé tisícročia. Rástli tu rastliny všetkých druhov. Zrelo tu ovocie všetkých chutí a kvitlo tu mnoho kvetov. Všade bol poriadok, pokoj a harmónia. Ženy sa o všetko s úctou a láskou starali. Bolo to tak do chvíle, kým Venušu neobjavili muži. Tí, keď si zničili svoju planétu, začali si hľadať nové miesto pre život. Na planéte bol až priveľký poriadok, čo mnohým mužom nevyhovovalo a bola primará pre spoločný život mužov a žien. No ženy, ich usilovnosť a neha sa im tak zapáčili, že ich presvedčili, aby ich nasledovali na planétu Zem, ktorá bude ich novým domovom. Zamilované ženy uverili, že ich muži budú chrániť a milovať a nasledovali ich na planétu Zem, na ktorej žijú dodnes.

Precitol som zo svojich predstáv a znova som sa započúval do rozhovoru otca a mamy.

- Kde si bola tak dlho? - opýtal sa otec mamy.

- Bola som ti šetriť! Všade v obchodoch mali akcie a zľavy, - odpovedala mama.

- Načo si kupovala dvanásť jogurtov a vedro pomarančov? - pokračoval otec.
- Deti sú vo vývine, potrebujú vápnik a vitamíny! - obhajovala akciový nákup mama.
- To sú deti a nie motýle, nepotrebujú sa vyvinúť za jednu noc! - argumentoval otec. A čo bude na obed? - zmenil tému.
- Palacinky! - narýchlo mu odpovedala mama.
- Palacinky - pripečená múka s cukrom! To si dám radšej chlieb so salámou a kyslé uhorky! - vyletelo z otca.
- Čo je tu taká zima? - opýtala sa mama.
- Aj ja som ti šetril, priškrtil som kohútiky na radiátoroch, veď je dnes celkom teplo.
- Teplo?! - vykrikla mama. - Veď tu s deťmi prechladneme!
- Veď nie sú z masla a aspoň budú otužilejší! - nedal sa otec.

Bol by som ich počúval aj dlhšie a naďalej sa uisťoval, že muži sú naozaj z Marsu a ženy z Venuše. Predstava čerstvého chleba so salámkou a kyslou uhorkou ma však vytiahla z postele a len tak, v pyžame a s bosými nohami, som sa ocitol pred chladničkou. Ponožky ostali voľne pohodené pod posteľou. Veď som z Marsu. Či nie?!

NARODENINY

Ani neviem, ako začať. Asi sa najskôr predstavím. Volám sa Janka, mám brata Samka a rodičov, ktorí sa nevedia na ničom dohodnúť. Tento príbeh bude prevažne o nich, lebo sa už musím niekomu vyrozprávať.

Myslím, že sa to začalo, keď sa mal narodiť Samko. Dva mesiace pred termínom pôrodu sme boli rozhodnutí, že sa bude volať Filip. Aj keď sa mi to meno nepáčilo a snažila som sa ich presvedčiť, nech vyberú iné, rozhodli sa pre Filipa. Nemalo zmysel sa s nimi škriepiť. Povedala som si, že si časom zvyknem. A potom, asi týždeň pred Filipkovým narodením sa rodičia pohádali. Vôbec som netušila prečo, nechceli mi to povedať. Keď sa nakoniec otec išiel mame ospravedlniť, vyhlásila, že ich syn sa nebude volať Filip. Hneď som pochopila, že to bolo iba otcovo želanie. Nasledovala teda dvojdiňová tichá domácnosť pre meno. Keď som pochopila, že mám šancu zmeniť ich rozhodnutie, nabehla som za mamkou, či predsa nemôžeme dať bračekovi meno Samuel. Jej to bolo už úplne jedno, povedala, že hocijaké, len nie Filip, aby urobila otcovi napriek.

Práve počas ich „krízy“ ma oslovil jeden chlapec z nášho sídliska, či s ním nepôjdem do kina. Keď som to spomenula doma, hneď bol oheň na streche. „V sobotu? Do kina? A s chlapcom? Nie, máš tréning!“ vykrikoval otec. Samozrejme, do toho sa hneď zapojila mama, nech si spomenie, čo vystrájal on v mojom veku, že už mám skoro pätnásť a že som pre tenis nemala žiadne detstvo, že život nie je len o športe a učení. Otec už nemal síl mame oponovať, chcel ju šetriť pred pôrodom, tak to vzdal a nakoniec som do kina išla. A poviem vám, bolo super!

Nastal čas pôrodu. Narodil sa mi krásny braček, a keď sme prišli za mamkou do pôrodnice pozrieť sa na ten malý zázrak, mamka povedala, že bude Samko, že už sa rozhodla a že svoje rozhodnutie nezmení ani za nič. A tak dostal môj braček meno Samuel. Ostala som stáť s otvorenými ústami, na otcovi bolo vidieť, že je nahnevaný, ale nepovedal ani slovo - dusil to v sebe. Cestou z nemocnice mi povedal, že je to moja vina a celý večer potom so mnou doma ani neprehovoril.

Po príchode domov Samko stále plakal - cez deň aj v noci, trvalo to niekoľko mesiacov ... až raz mame praskli nervy a vyhlásila, že ide nakupovať oblečenie sebe aj mne. Ináč túto činnosť vyslovene

neznáša. Otec sa zľakol, že mu ostane Samko na krku, tak ešte pred mamou odišiel, vraj ide do posilňovne. Sem-tam zvykol doma cvičiť alebo si chodil vonku zabehať, alebo bicyklovať, ale v posilňovni tuším nebol ešte nikdy. No čo už! Ostala som so Samkom sama. Celý čas som mu rozprávala rozprávky a rôzne vtipné príbehy a situácie z môjho detstva, na ktorých som sa aj ja sama smiala a zrazu som si uvedomila, že aj jemu sa nadvihujú kútiky do krásneho širokého úsmevu. Tými veľkými hnedými očkami na mňa uprene pozeral a počúval ma, ako keby mi rozumel. Sem-tam aj niečo zabľabotal. Milujem deti a zdá sa, že aj ony mňa.

Ako naschvál, rodičia došli skoro v rovnakom čase. Len čo sa otec vyzul, mama už odomykala vchodové dvere. No a to bol znova dôvod na hádku. Hneď mu vykričala, že do posilňovne sa chodí na hodinu a nie na tri. Otec zase vykričal mame, aká je nezodpovedná, že nechala malé dieťa samo. V momente som k nim pribehla so Samkom v náručí a povedala im, že všetko je v pohode, že Samko bol dobrý a že majú prestať vrieskať, lebo sa pre ich krik znova rozplače. Obidvaja v momente stíchli. Vtedy som využila príležitosť a oznámila im, že zajtra mám pätnásť, ak náhodou zabudli a že pôjdem spať ku kamarátke, lebo pre mňa dievčatá prichystali prekvapenie – zorganizovali mi oslavu. Z môjho rozprávania totiž kamarátky vedeli, že u nás doma to je na nevydržanie, tak ma chceli milo prekvapiť. Podarilo sa im to. Keď mi to oznámili, bola som celá happy!

Ale podarilo sa to aj môjmu otcovi? Asi ťažko, povedal mi, nech si to vyhodím z hlavy a že klamem, že určite idem spať k nejakému chlapcovi. A vtom začal plakať okrem mňa aj Samko. Skúste hádať prečo! No lebo do debaty sa zapojila aj mama, ktorá vykričala otcovi, že keď on je klamár, to ešte neznamená, že klamú všetci ľudia. A už len práááask dverami!

Ráno, keď som sa zobudila, ležal pri mne Samko. Nechápala som, ako sa ku mne dostal. Neskôr som sa dozvedela, že večer plakal, otec to už nevydržal, vybral ho z postieľky a priniesol ku mne na posteľ. Do rána ani nemukol.

Nastal môj veľký deň. Tešila som sa, že mám narodky, že konečne dostanem občiansky, a samozrejme, tešila som sa aj na oslavu a darčeky. Od rodičov som vždy dostávala veľa darčiekov. Prišiel čas gratulácie, mama mi iba potriasla rukou, darčeky mi vraj dá ocko. Od otca som dostala malinký balíček. S úžasom som naň hľadela, keď som zistila, že mi daroval šnúrky do topánok a záložku do knihy. Zrejme si to všimol, lebo hneď začal: „Chcel som ti pôvodne kúpiť botasky na behanie, ale keď mi tvoja mama vykričala, že už máš športu dosť, že si

nemala žiadne detstvo, tak som ti kúpil aspoň tieto krikl'avé šnúrky. A chcel som ti kúpiť aj knihu...“.

Už som toho mala ozaj dosť, hodila som tie megadarččky na zem a zamkla som sa do svojej izby. Roky som počúvala o tom, že otec sa nikdy o žiadne darččky nestaral, že všetky vždy kupovala mama, on ani poriadne nevedel, kto má kedy sviatok. Ale keďže som mu to včera prezradila a s mamou sú rozhádaní, tak asi chcel prispieť aj svojou troškou. No radšej nemal kupovať nič, ako sa potom vyhovárať na mamu. A mama sa mu hcela za všetko zrejme pomstiť a urobiť mu napriek, tak mi nedala nič. Sedela som a plakala, keď som si zrazu všimla, že v izbe nie som sama. Štvornožky ku mne priliezol Samko a krásne sa na mňa usmial. To bol pre mňa najkrajší darček, lebo bol z lásky. Vtedy som si opäť uvedomila, že nezáleží ani na množstve, ani na cene darčkov.

Na oslave bolo fajn, aj keď som nemala až takú dobrú náladu. Stále som myslela na Samka, či neplače a na tie „krásne“ darččky.

To, čo som vám tu doteraz prezradila, je len malý kúsoček toho, ako si naša rodinka „žije.“ V podstate som si uvedomila, že takto to je u nás nie od Samkovho narodenia, ale už dávno. Mama sedí týždeň nad katalógmi z cestovnej kancelárie, rozhoduje sa medzi Tureckom a Gréckom a otec jej nakoniec po týždni listovania, výpočtu ceny a hľadania vhodného termínu povie, že on chce ísť znova do Los Angeles ku kamarátovi. Alebo mama robí na obed rezne a otec povie, že chudne a uvarí si špenát, aby jej urobil napriek. Konečne voľný víkend, svieti slniečko, mama chce ísť s celou rodinkou na prechádzku, otec zase musí „nutne“ odдыхovať pred telkou. Mama potrebuje doma pracovať a otec sa vtedy rozhodne, že on nejde so mnou na turnaj, lebo je pekný deň a chce ísť bicyklovať. Mama je poriadkumilovná, otec presný opak. Keď vznikne medzi nimi konflikt, mama o tom chce diskutovať, no otec mlčí ako ryba, doslova ju ignoruje. Kým mame sa páčia romantické filmy, otec „žerie“ sci-fi, ktoré mama doslova neznáša. Keď na mňa mama niekedy kričí, otec sa ma zastáva, a samozrejme, naopak. Síce sa hovorí, že protiklady sa priťahujú, ale naozaj si nie som istá, či to platí aj v ich prípade. No povedzte, nepripadajú vám ako každý z inej planéty?

NAŠA DIVOKÁ RODINNÁ

Je piatok večer. Zajtra odchádzame lyžovať do Talianska. Neviem sa už dočkať. Rada lyžujem, mám rada cestoviny, zmrzlinu aj pizzu. A hlavne mám rada prázdniny. Balíme sa. Už to zas začína. Mama nám pomáha vybrať si veci. Aby k sebe pristali, aby nám nebola zima, aby sme boli kočky. Nastupuje ocko. Načo je vám toľko vecí? Stačia dve tričká, jedny nohavice, jedny ponožky... Ocko odchádza, mama sa vracia. Dávame naspäť veci, ktoré ocko vyradil. Napcháme všetko do tašiek a ideme spať.

Vstávame ráno o 5-tej, cesta trvá 11 hodín. Bez prestávok. To bude ďalší zážitok. Ocko nerád zastavuje. Ani na toalety. Podarilo sa nám to zvládnuť na dve zastávky, takže bol spokojný.

A už sme došli. Je tam nádherne. Je to malá dedinka za horským tunelom. V dedine je meter snehu, na svahu 180 centimetrov snehu. Lyžujeme ako divé. Na zjazdovke majú zvláštnu kabínku. Najprv k nej vystúpate 69 schodov v lyžiarkach a s lyžami. Potom si v kabínke nesadnete, lebo má asi 10 cm široké sedadlo! Nohy nás bolia už pred lyžovačkou. Hore vo výške 2750 metrov je krásny výhľad na talianske Alpy. Lyžujeme asi dve hodiny, potom prestávka. Mama káva, ocko pivo a my – čajík. Bojujeme o koláče. Mama nám ich nechce dovoliť, lebo vraj nebudeme obedovať. Ocko nám kupuje koláče. Mama sa naňho hnevá. My sa napchávame. Lyžujeme ďalej. Obed. Ja chcem pizzu alebo špagety. Mama chce, aby som si dala polievku alebo šalát. Ocko chce, aby som vyskúšala niečo iné. Obidvom prikyvujem a jem špagety... Potom ešte zlyžujeme dole, sprcha a oddych.

Poobede do mesta. Obchody, zmrzlina, čajík. Každý chce ísť inde, v inom čase a inak oblečený. Ja a sestra musíme počúvať. Nesťažujem sa, len hovorím. Všade je počuť hudbu, vonia dobré jedlo a my jazdíme na motokárach. Mamka sa háda s ockom, že sa nám môže niečo stať. Nič sa nestalo. Mamka je spokojná. Ideme do obchodov. Ocko sa háda, že nám nič netreba. Kupujeme si tričká, mamka topánky. My sme spokojné. Ideme na pivo. Ocko je spokojný. Ideme na izbu. Všetci sme spokojní. Pekný deň za nami. A takto je to celý týždeň.

A už sa znovu treba baliť. Ocko je nervózny, že tie veci, čo sme si nakúpili, do auta nenatrepeme. Mama ticho balí a pchá tašky do auta. Všetko vošlo. Podarilo sa. Kufor sa zavrel a my ideme spať. Zajtra vyrážame. A znova dve prestávky na 11 hodín! Ale jedna z nich je McDonald. Všetko je teda v poriadku. Sme opálení, oddychnutí a máme sa stále radi. A pred nami už len úlohy a učenie sa do školy. Uf!

TROLL EMIL

A už sú tu! Prázdniny! Konečne som sa ich dožil. Bol to dlhý štvrtý ročník. Keď som dostal vysvedčenie, pobalil som sa a išiel domov. V byte som si zložil školskú tašku, odložil topánky a vybral sa do svojej izby. Keby ste do nej niekedy vstúpili, pomysleli by ste si, že som škôlkar. Mám tam nekonečnú zbierku autíčok, autobusov, trolejbusov a motoriek. Samozrejme, len modely. Najviac však milujem trolejbusy. Som ich veľkým obdivovateľom. Fascinujú ma tým, že sa do nich zmestí toľko ľudí. Síce sú v nich nasáčkovaní ako sardinky v konzerve, ale sú tam! Určite mám všetky, ktoré boli na svete zostrojené. Našťastie, môj oco je vodič trolejbusu a niekedy ma zoberie so sebou, aby som si ich mohol obzrieť zblízka. Pripadám si pri nich ako mravec pri slonovi.

Jeden deň mi oco dovolil ísť s ním do práce. Samozrejme, že ma nemohol zobrať so sebou do garáže, preto som musel nastúpiť do jeho trolejbusu až na zastávke. K nej ma vždy odprevadila mama. Sadol som si za vodiča a sledoval cestu. Pozoroval som, ako oco mení rýchlosť, ktorým tlačidlom sa čo ovláda alebo ako sa brzdí. Po skončení smeny musel trolejbus odviezť naspäť. Tam však som už chodil s ním. Keď zaparkoval, otvoril predné dvere a išiel vypísať ešte nejaké papiere. Túto chvíľu stále využívam tak, že si sadnem za volant a začnem krútiť. Popritom vždy vydávam také zvuky ako brrrrrr, vírrrrrrrr. Vtom som začul nejaké vřzganie. Určite to vychádzalo zo sedadla alebo spod neho. Akoby po ňom niekto skákal. Pozriem sa z kabínky, no nikoho nikde.

„Haló, je tu niekto?“

Žiadna odpoveď.

„Haló,“ zakričal som znovu.

Ticho! Postavil som sa a prešiel som celým trolejbusom. Možno to bude nejaký cestujúci, čo nevystúpil, hovorím si v duchu. Čím ďalej do zadnej časti som sa približoval, tým bol zvuk silnejší. Prikrčil som sa. Ponad sedadlo som vystrčil hlavu a zbadal - trolla!!! Nemohol som uveriť vlastným očiam! Bol veľký asi ako dva palce. Na sebe mal zelenú vestu, hnedé roztrhané nohavice, farebné ponožky, špicaté uši, veľké oči, nos ako Pinocchio a päť vlasov. Vyzeral, akoby bol zmyslov

zbavený, tak skákal po sedadle. Niekedy vysoko, niekedy nízko, niekedy zas úplne prestal. Po niekoľkých minútach sledovania som sa pokúsil priblížiť, ale to bola osudová chyba. Troll ma začul, otočil sa a zmizol v diere. V okamihu som bol tiež pri nej a snažil sa ho chytiť alebo aspoň uvidieť. Ale márne! Bolo vidno len odpadky z čipsov, sladkostí, no najmä zo zeleniny. Určite mu chutila.

„Čo tam robíš?“ spýtal sa otec.

„Už si tu? Ja len, hmm, ja, hmm, spadli mi kľúče,“ odvetil som.

„Aha! Tak poď, ideme domov“ povedal.

Celou cestou domov som ho trápil prosbou, či by som mohol ísť s ním zajtra do práce znova. Keďže boli práve jarné prázdniny, nakoniec som ho ukecal. Jasné, že o svojom stretnutí s trollom som nikomu nepovedal ani slovo. Považovali by ma za blázna.

Nasledujúci deň sa všetko opakovalo, lenže teraz som mal so sebou už mrkvu. Pristúpil som k diere a začal ho lákať. Trvalo to nejaký čas, ale napokon to čudo vyšlo. Najprv bolo vidieť jeho nos, neskôr hlavu, a potom vyšiel úplne. Hneď sa pustil do mrkvy.

„Ďakujem,“ bolo počuť cez jeho mľaskanie.

Keď dojedol, spýtal som sa ho : „Ako sa voláš?“

„Emil.“

„Ja som Šimon. Ty si troll, však?“

„Áno.“

„Si jediný troll alebo sú aj viacerí?“

„Som jediný.“

„Čo robíš v tomto trolejbuse?“

„Bývam tu.“

„Keď tu bývaš , ako to, že ťa ešte nikto nevidel?“

„Dospelí ma nevidia, iba deti, ale pred nimi sa schovávam. Ty si prvý, kto ma vidí.“

Vtom ma zozadu prekvapil otec a povedal, že je čas ísť domov.

O niekoľko dní ma znovu zobral do práce. Keď sa vzdialil, hneď som zavolať Emila. On vyšiel spoza sedadla a začali sme sa rozprávať. Toto sa opakovalo niekoľko týždňov. Celkom sme sa spriatelili. Raz som sa ho spýtal, čo robí celý deň. Povedal, že keď slnko svieti a okolo nie sú žiadne deti, robí ľuďom neplechu a večer spí.

„Aké šibalstvá stváraš ľuďom?“

„Musel by si to vidieť naživo, to sa nedá opísať,“ povedal.

„Naozaj by som to chcel vidieť.“

„Si si istý, že chceš byť pri mne celý deň?“

Prikývol som na znak súhlasu.

Vtom povedal: „Simsalabim,“ a okolo mňa sa zjavila para a šaty sa mi začali zmenšovať a s nimi aj ja. Až som bol taký malý ako Emil.

„Čo si to spravil?“

„No, zmenšil som ťa, aby som ti ukázal, čo stvárať celý deň.“

„Ty vieš čarovať?“

„Áno,“ znela jeho odpoveď.

Pozorne som všetko sledoval, aby som nič nepremeškal. V okamihu, keď v trolejbuse neboli žiadne deti, začala sa preňho párty. Zväzoval ľuďom šnúrky, prehrabával kabelky, lepil žuvačky na topánky a nahryzoval tašky s nákupom. Bolo to, ako keď necháte dieťa bez dozoru so sladkosťami. Ja som tieto veci nerobil, iba som naňho s úžasom pozeral. Priznám sa, aj som sa smial, aké vtipné veci vymyslel. No vtom sa stala pohroma. Nastúpila matka s dcérou.

„Emil, dávaj pozor! Dieťa!“

Dievčatko si ho všimlo a rozbehlo sa za ním. Troll Emil sa strhol a začal utekať. Už len pár krokov ho delilo od diery.

„Pod', pod', pod'!!!“ povzbudzoval som ho. Už ho skoro dostala, ale v poslednej chvíli skočil, a tým sa zachránil. Dokotúlal sa do otvoru a aspoň päť minút dychčal.

Keď došiel trolejbus na konečnú, Emil ma zväčšil. Poďakoval som sa mu za perfektný deň a odišiel. Odvtedy som sa už s Emilom nestretol. Veľmi som ho chcel ešte vidieť, ale on už v diere nebol. Neviem, kam zmizol. Určite robí neplechy zas niekde inde.

Možno ho niekto z vás v niektorom trolejbuse stretne. Všimnite si, či nemáte rozviazané šnúrky. Alebo máte na topánke žuvačku? Alebo roztrhnutú tašku? Tak to bol určite Emil! Keď ho zbadáte, pozdravte ho odo mňa! A že mi tie jeho nezbednosti trošku chýbajú. Aj keď som celkom slušný chlapec.

JA A MÔJ ZELENÝ KAMOŠ

Veľa ľudí chodí v trolejbuse. Dokonca aj ja. Cestujem ním každé ráno do školy. Stretávam veľa rôznych ľudí, niektorých aj pravidelne. Často ich ticho pozorujem. Napríklad taký dedko Jožko. Je to milý pán a má smiešne dlhú bradu. Na hlave nosí vždy klobúk, aby si zakryl tri vlasy, ktoré ešte má. V ruke kufrík, z ktorého vždy vyberie cukrík. Podá mi ho, aby som si osladil školský deň a zažela s úsmevom veľa úspechov. Alebo taká Zuzka z prvej A so svojou mamkou. Celú cestu veselo šteboce. Teda viac mamka ako Zuzka. Zábavná dvojica. Martin je môj starší brat a chodí so mnou ráno v trolejbuse. Do školy a aj na klavír poobede. Mám ho rád, ale niekedy mi poriadne lezie na nervy. Stále má v ušiach slúchadlá a kričí po mne, keď mu po nich poklepem. Vrieska na celý trolejbus, preto sa vždy radšej stiahnem do zadnej časti a tíško pokračujem vo svojom pozorovaní.

Dnes som po prvýkrát videl v trolejbuse muža, ktorý si musel skrčiť hlavu medzi pleciami, pretože meral minimálne dva metre. Asi nejaký basketbalista - pomyslel som si. No na basketbalistu sa akosi divne oblieka. Na hlave klobúk, čierny kabát, rukavice, topánky má potrhané, akoby mu boli malé, a to sa zdalo, že má najväčšie číslo. A tvár? Tú si zakrýval knihou o mýtoch a iných fantastických bytostiach. Zvláštny človek ma zaujal. Vystúpil som na tej istej zastávke ako on. Opatrne som našľapoval za ním, lebo som chcel vedieť, kam pôjde. Smeroval do knižnice - tušil som to. Pravdaže, asi išiel vrátiť knihu o mýtoch a iných fantastických bytostiach. Poťukal som si po čele, aj trochu sklamaný z rozplynutej predtuchy dobrodružstva. Ale nič to, svoje pozorovanie dotiahnem do konca. Ako som ho pozoroval, požičal si ešte jednu knihu. Zrazu, z ničoho nič vyletel z knižnice a ja som sa rozbehol za ním. Absolútne som nestíhal, bol fakt rýchly, ale zrazu sa potkol a spadol. To bola moja príležitosť! Dobehol som ho a zhladal tvár.

„Ci pána! Zelená tvár? To je čo zač?“ zalapal som po dychu.

„Nikomu nehovor, že si ma videl,“ poprosil ma potichu.

„Jasné,“ prikývol som. Srdce mi bilo ako bláznivé. Je celkom vzrušujúce mať tajomstvo. A ešte takéto! „Takže ty ma neprezradíš?“ uprel na mňa veľké zelené oči.

„Nie,“ prisvedčil som. Vrátila sa mi odvaha. „A poradím ti. Kúp si dáku masku, vyzeráš fakt...“ hľadal som slová, aby som cudzinca neurazil. Čo keď je z inej planéty a má super silu?

„Fajn nápad, kámo!“ usmial sa. To kámo ma vzalo. Týpek na pohľadanie.

Skamarátili sme sa a postupne som sa od neho dozvedel, že je Troll. Chodili sme trolejbusom po celom meste. Bol to môj prvý trolejbusový kamoš. Ukázal som mu Dóm svätej Alžbety, ale on sa ma len spýtal, či sa dá zjesť. Bol neuveriteľne hladný a s hladným žalúdkom sa nedá stráviť ani kultúra. Pozval som ho na pizzu. Sadli sme si do rohu pizzerie U Lujdžiho, nebola to známa pizzeria, a preto tam nebolo ani veľa ľudí. Dali sme si výbornú šunkovú, ale ani som netušil, koľko toho dokáže Troll zjesť. Bola to maxi pizza a mne sa ušiel len trojuholník.

„A do kelu!“ zanadával som si. Troll si oblizol posledný zelený prst od kečupu. V škole bežala piata hodina a ja som strávil celý ten čas so svojím novým kamošom. Rozlúčil som sa s najedeným Trollom, dohodli sme si stretnutie v trolejbuse ďalšie ráno a vybehol som z pizzerie.

Bežal som možno aj rýchlosťou svetla. Trolejbus už bol na zastávke a zaznel signál zatvárania dverí, dobehol som len tak-tak. Lapal som po dychu, keď ma zrazu niečo schmatlo. Bola to - moja mama.

„Prečo si nebol v škole?“ zručkla. Tá má asi výzvednú službu všade. Nemalo cenu klamať. Porozprával som jej, čo som zažil.

„A to ti mám veriť? Nejakého Trolla?“ precvičovala hlasivky mama.

„No, bol zelený a obrovský,“ prikyvoval som.

„Vážne máš bujnú fantáziu! Ešteže si taký zlý klamár! Máš zaracha na dva týždne!“ vyriekla mama ortieľ. „To snáď nie!“ zagúľal som očami.

Dospeláci sú strašne nechápaví, ja si nájdem svojho Trolla a oni mi ho zakážu.

TROLL V TROLEJBUSE

Bolo to pondelkové ráno ako každé iné... Začiatok nového týždňa po víkende, najhorší deň, ale predsa je výnimočný! Ja, Emily Watsonová, mám dnes narodeniny! Ale aj tak deň začínal hrozne... Mama odišla skôr čiže som do školy išla sama. Neurobila mi ani raňajky, na NARODENINY! V škole sa nič nedialo, bolo iba učenie. Je to výnimočné? Ani nie! Odpadla nám posledná hodina, matika (hurá, aspoň niečo dobré)!!! Čiže som išla domov skôr, čo je super, ale trochu sa to zvrtilo. Išla som v autobuse, ako vždy, keď sa vraciam zo školy domov, ale ten dostal neďaleko obchodného centra „Pandička“ defekt. Všetci ľudia pokojne vystúpili von a išli na zastávku kde si počkali na ďalší. Ale keďže ja som veľká „hysterka“, začala som panikáriť. Utekala som na najbližšiu zastávku čo som videla a nastúpila na prvý trolejbus, ktorý išiel. Ani som veľmi nevedela kam ten trolejbus ide, ale proste som sa cítila pokojnejšie. Môj mozog konečne prestal vibrovať ako mobil vo vrecku, keď som si sadla na sedadlo a začala spoznávať okolie, v ktorom sa nachádzam. Trolejbus bol skoro prázdny, čo bolo super, ale na ďalšej zastávke pri škole nastúpilo plno deciek s lízankami v rukách. Keď deti nastúpili, všimla som si niečo iné ako deti. Na konci davu stál malý chlapík, keď sa to dá nazvať chlapíkom! Deti sa odpratali do druhej časti trolejbusu, čiže som si mohla na chlapíka poriadne „posvietiť“! Bol malý, pokožku mal sfarbenú do svetlo zelena a z hlavy mu trčali, odhadujem, tri vlasy. Každý trčal na inú stranu. Jeden napravo, druhý naľavo a tretí, najdlhší, bol ako čerešnička na torte postavený rovno v strede. Mal oblečený dlhý červený kabát, v ktorom vyzeral ako Mikuláš. Obuté mal topánky, z ktorých mu trčali dlhé ponožky. Každá inej farby. Jedna ružová a druhá žltá. Celá som sa chvela. Veľmi som chcela vedieť čo je zač. Prišiel z inej planéty, aby zistil, čo sa to tu na tejto Zemi deje? Či to bola preňho akási výprava na Mesiac? Netušila som! Veľmi som sa mu chcela prihovoriť, ale nenazbierala som na to odvalu. No ako som zistila, nebolo treba! Keď všetci z trolejbusu vystúpili a v trolejbuse sme boli iba ja a on, začal sa približovať. Veľmi som sa ho bála! Za jeho nohami sa tiahol hnusný nechutný sliz. Pripomínal mi akéhosi trolla! Keď ku mne prišiel, opýtal sa ma, ako sa volám. No nebolo to takouto formou. Povedal, cítujem: „Aké výstižné pomenovanie vám dali darcovia vášho života?“ Pozerala som na neho ako na hovoriacu zmrzlinu. Asi po dvadsiatich sekundách

som vykoptala: „J-j-j-a som E-emily.“ Dlhو sa neozýval a ja som sa „začala“ cítiť trápne. Aby som „uvoľnila“ atmosféru spýtala som sa, kam vlastne smeruje. Odpovedal: „Výpravu po meste zažívam prvý raz netuším kam ma moje palice, teda kružnice tohto vynálezu zavedú“. Trochu som sa pousmiala. Vtedy to začalo! Začal sa rozprávať s neviditeľným jednorozcom Fluffym. Celú ma opisoval. „Ryšavá hriva, broskyňová hlava a malé koráliky pod očami. Chudé palice, na ktorých udržiava telo a päť malých párkov na každom úchytkovom zariadení“. Musím povedať, že ma už veľa ľudí opisovalo, ale takto? To ešte nie! Po dlhom čase do trolejbusu nastúpil človek. Sadol si na druhý koniec trolejbusu, čiže som stále bola pri „trollovi“ sama. Potom sme si našli akúsi tému. Stále som bola nervózna, ale celkom som sa začala uvoľňovať. Rozprávalo sa s ním dobre, len mu bolo ťažko rozumieť. Nechápala som, čo myslel tým: „Bunky kopcov červených štiav sú delikátne“ a mnoho jeho iných fráz. Trochu sme sa „zakecali“ alebo ako to nazvať, a ja som si všimla, že som opäť tam, kde som nastupovala. „Museli sme sídlisko už prejsť“, pomyslela som si. Zostala som pokojná, lebo som vedela, že sa tam ešte vrátíme. Čiže sme sa rozprávali ďalej. Potom urobil niečo veľmi divné. Zobral ma za úchytkovú palicu, ehm, teda ruku, a posadil na sedadlo. Chvíľu si niečo šomral, no rozumela som len: hakata šu eh jao lep rer. Potom siahol do vrecka na kabáte a vybral von malú škatuľku, v ktorej sa väčšinou nosí prsteň. Keďže som tušila, čo urobí, skríkla som: „NIE!“ Nechápavo na mňa pozeral. Nechápavo som na neho pozerala. Nechápavo sme na seba pozerali. „Chcel som sa zdvorilo opýtať či by si mi nemohla tvojimi pazúrmí na párkoch olúpať túto mandarínku tuším že sa to tak volá“ povedal a otvoril škatuľku, kde bola mandarínka. Vycapila som oči! To myslíš vážne? Naozaj? Toto je realita? Začala som mať pocit, že tá cesta trvá večne! Keď som sa pozrela na sekundu von, videla som školu. „Čo? Nemôže to predsa tak dlho trvať prejsť od Pandičky ku škole!“ pomyslela som si. Potom mi došlo, že som zase nedávala pozor a nevystúpila na sídlisko a asi tu budem krúžiť až naveky. „Troll“ ma veľmi nahneval! Všade, kam som šla, išiel aj „Troll“ a celý čas ma prosil, aby som mu olúpala tú hlúpu mandarínku! Myslela so, že vybuchnem. Zo začiatku som sa ho bála, potom som ho brala za fajn človeka, tvora alebo čo to vlastne je a potom som sa modlila, aby už niekde zmizol. Rýchlo som sa rozbehla, odišla na druhú stranu trolejbusu. Aby sa tam „Troll“ nedostal, zatiahla som roletku, ktorá oddeľovala trolejbus na dve časti. Prečo ma to nenapadlo skôr? Sedel tam mladý pán v sivom obleku, okuliaroch a elegantnom klobúku. Všimla som si, že na klobúku má nejaký kúsok piškóty a rukou som to zhodila na zem. Zrazu celý trolejbus zašušľal a zastal. Začala som sa obzerať, nechápala som, čo sa deje. Keď som sa obzrela na časť, kde bol „Troll“, všimla som si vychudnutého pána s kamerou. Netušila som, čo sa deje! Zrazu ku mne prišiel „Troll“. Dal si dole masku. Bola to moja najlepšia kamoška Katka. Potom mi povedala: „Emily, to nebola maska...“

TROLL V TROLEJBUSE

Navonok som obyčajné dievča, no už dávno som si všimla, že vidím ľudí akosi ináč. Napríklad ľudí, ktorých poznám dlhšie, vidím ako rozprávkové bytosti. Teta Agi zo štvrtého poschodia je doktor Jajbolíto v ženskom vydaní, strýko Maroš je zábavný ako Fred Flinstone, ujo Robo zas pohodlný ako Vilko z Včielky Máje.

Nedávno pri ceste trolejbusom som sa zoznámila s trollom. Pýtate sa ako? Jednoducho, sadol si ku mne. Najprv ako normálny chalan, ale keď sme sa začali rozprávať, postupne sa mu začali meniť uši, nos, brada, vlasy a ja som si uvedomila, že vedľa mňa sedí troll. Dokonca sa aj podobne volal – Rolo. Vyzeral smutný, tak som sa ho spýtala, či má nejaký problém. Problém nemal, len mu bolo smutno, že si na jeho narodeniny nikto nespomenul. Chcela som mu pomôcť. Rýchlo som rozmýšľala a vtedy mi to napadlo. Z tašky som vybrala dva pekne zložené lístky na koncert Bruna Marsa. Tešila som sa na naňho, ale zároveň som chcela urobiť radosť trollovi. Lístky som mu podala so slovami: „Všetko najlepšie k narodeninám!“ Neveriacky na mňa pozrel, či to myslím vážne. Povedala som mu, že lístky sú jeho a môže ísť, s kým chce. Poďakoval sa a vzápätí mi jeden vrátil s tým, že sa stretne na koncerte .

Z trolejbusu opäť vystúpil Rolo a nie troll, hoci...

TROLL V TROLEJBUSE

Niekde hlboko v severských lesoch žil troll Hugo so svojimi bratmi. Svoj čas trávil behaním po lese a skákaním po vysokých skalách.

Jedného dňa sa trollovi Hugovi prestal páčiť takýto život a rozhodol sa, že pôjde do sveta. „ Musí byť niečo lepšie ako toto,“ hovoril si. Pobalil sa teda na neznámu cestu a šiel.

Šiel, šiel, až prišiel na kraj hustého lesa, kde zbadal niečo nevídané. Bolo to mesto, čo Hugo nikdy nevidel. Pred ním sa zjavili vysoké domy. Boli vyššie ako vysoké skaly, ktoré poznal doteraz. Nikdy nevidel ani tie čudá, ktoré chodili na dvoch malých nohách. Boli to ľudia. Ešte viac ho prekvapilo to, čo sa po zemi rýchlo pohybovalo na akýchsi okrúhlych kameňoch. Boli to kolesá. Na nich boli nasadené rôzne veľké škatule. Boli to autá. Najviac sa mu páčili tie, čo mali nad sebou akoby ruky, ktoré sa držali dlhých lán. Boli to trolejbusy.

Ako tak stál v nemom úžase, to neznáme čudo sa zrazu zastavilo. Otvorila sa pred ním nejaká diera. Boli to dvere. Magicky ho to priťahovalo, až neodolal a nastúpil. Ocitol sa v úplne inom priestore. Zrazu sa všetko pohlo .Aj domy, aj stĺpy vedľa cesty. Aj keď stál, predsa sa hýbal. Mal čo robiť, aby nespadol. Pred očami sa mu mihotali obrázky, ktorým nerozumel : zrýchlený svet navôkol, pobiehajúci tvorčekovia, blikajúce svetlá, hluk a hlasné trúbenie. Zakrútila sa mu hlava, až si sadol.

Musel to byť pre Huga veľmi čudný svet, lebo si ho nikto nevšímal. Zvyknutý na voľný priestor lesov sa cítil stiesnene. Mal pocit, že sa zadusí. Začal sa potiť, stúpala mu tlak. Zrazu sa otvorili dvere a on položivý-polomŕtvy vypadol z dverí.

Milý troll utekal a utekal čo najďalej z toho čudného sveta, ktorému nerozumel. Späť do bezpečia svojich lesov, k svojim trollským bratom. Veru, dnešný moderný svet nie je len tak pre hocikoho.

KAMARÁT TROLO

Všimli ste si niekedy v trolejbuse niečo iné než sedadlá a držiaky? Nie? Ľudia sú vo všeobecnosti dosť málo všímaví. Ja som si napríklad všimol, že na zemi je väčší kryt. Pýtate sa, čo tam môže byť? „Odborníci“ tvrdia, že tam je elektromotor a prevodovka, ale neverte im! Ja viem, že sa tam skrýva troll. Ak mám byť presný, je to jeho domov. Ktovie, či si ho nevybral práve preto, že slová troll a trolejbus sú si také podobné? Býva tam aj v čase najväčších horúčav, aj počas najkrutejších zím, skrátka celý rok. Problém vznikne až vtedy, keď sa rozhodnú vozidlo zničiť, pretože je staré alebo nepoužiteľné. A presne tento problém nastal aj u nášho trolla – Rola. Stalo sa to vtedy, keď mal vodič jeho trolejbusu nehodu. A v tejto časti príbehu som už aj ja.

V osudný deň sme išli s kamarátmi ako každý druhý deň na tréning. Po škole sme utekali na zastávku, nasledovalo trojminútové čakanie a už sme sedeli a užívali si jazdu. Po dvoch zastávkach trolejbus schádzal z kopca, keď zrazu..... BUM ! Zrážka! Našťastie si náš vodič auto všimol skôr a stihol zabrzdíť, inak by sme už boli na druhom svete. Nasledoval príchod polície a vyšetrovanie. Nám ostatným poslali nové vozidlo, aby nás zaviezlo tam, kam potrebujeme. Ešte pred nástupom som si všimol, že sa otvára poklop v podlahe.

Celou cestou aj počas tréningu mi v hlave ako tornádo vírili myšlienky. Stále mi nedalo pokoj, prečo sa ten poklop otvoril. Cestou domov som to chcel ísť preskúmať. Vymyslieť výhovorku mi netrvalo dlho, pretože hneď mi jedna napadla.

„Sorry, chlapi, ale vystupujem. Musím sa vrátiť po kľúče,“ zaklamal som.

Kamaráti mi to zjedli aj s navijakom. Vystupujem... pomaly prechádzam cez cestu... opatrne sa blížim k depu, keď tu zrazu....

„Čo tu robíš?“ ozval sa hlas z tmy.

V tej chvíli moje spodky už neboli čisté. Pomaly som sa otáčal... a otáčal... a otáčal, ale nikde nikto.

Z mojich úst sa ozvala len jedna roztrasená veta: „Kttto tuu jjjee?“

V hrobovom tichu bolo počuť tiché kroky a z tmy sa vynorila malá postava.

„Čau! Moje meno je Rolo, ale kamoši ma volajú Trolo,“ zašveholil.

Pozerali sme jeden na druhého a on hovoril ďalej: „Pomôžeš mi? Vieš, my trollovia máme každý svoj domov v dolnom priestore trolejbusu. Nie je to veľké, ale nám malým to stačí. Lenže ten môj mal dnes nehodu.“

A vtom mi to došlo. Ten poklop otváral on. Ako na mňa pozeral tými maličkými očami, bolo mi do plaču.

„Ráno je múdrejšie večera. Stretneme sa tu zajtra o štrnástej. O.K.?“ povedal som mu a on prikývol.

Tak sme sa každý vybrali svojou cestou a rozmýšľali, ako nájsť nový domov pre trolla.

Večer pri pozeraní správ som začul, že naše mesto zakúpilo nové vozidlá pre MHD. Neviete si ani predstaviť, aký kameň mi spadol zo srdca. Okamžite mi bolo jasné, čo mám urobiť. Pozorne som ešte počúval, o ktorej majú nové trolejbusy doraziť. Primátor Raši vravel, že približne o trinástej. Ráno sa išlo do školy, hneď po škole na trolej a rýchlo za Rolom.

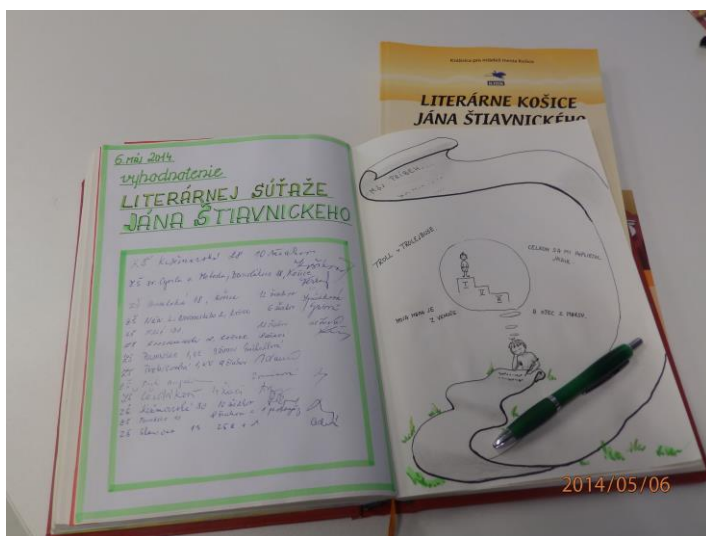
Prišiel som presne o štrnástej, ako sme sa dohodli a Rolo ma už čakal usmiaty. Bolo mi jasné, že mu napadlo presne to isté, čo mne. Preplazili sme sa na parkovisko a Rolo si vybral trolejbus s číslom 4703. Skočil doň a zabýval sa v ňom.

Až do toho dňa mi stále víťalo v hlave, čo sa skrýva pod krytom v trolejbuse. No už to viem! Zatiaľ som to nikomu neprezradil, až teraz vám. Ale nechajte si to pre seba, nebudeme predsa ohrozovať kamarátov trollov tak pekne zabývaných v našich trolejbusoch!

Fotogaléria

Fotogaléria

Vydané

S FINANČNOU PODPOROU
MINISTERSTVA KULTÚRY
SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Názov: Literárne Košice Jána Štiavnického;
XIX. ročník

Podnázov: Zborník ocenených prác

Zostavili: PhDr. Kamila Prextová

Mgr. Adriana Čurajová

Foto: Natália Malíková

Zodp. redaktorka: Mgr. et Mgr. Iveta Hurná

Jazyková úprava: Mgr. Markéta Andričíková, PhD.

Vydavateľ: Knižnica pre mládež mesta Košice

Rok vydania: 2014

Počet strán: 75

Náklad: 1300 ks

Ev. číslo: 1/14

ISBN 978-80-89161-31-7

EAN 9788089161317